

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Εθνικόν και Καποδιστριακόν
Πανεπιστήμιον Αθηνών

— ΙΔΡΥΘΕΝ ΤΟ 1837 —

Παράρτημα Α6
Περιγράμματα μαθημάτων
«Δέξιππος»

Πίνακας Περιεχομένων

ΜΔΑ01	Αρχαϊκό έπος – Ένθετες αφηγήσεις	3
ΜΔΑ03	Αρχαία Κωμωδία: παραμύθια και λαϊκή παράδοση	8
ΜΔΑ04	Παπυρολογία	15
ΜΔΑ08	Παλαιογραφία – Κριτική Κειμένου	21
ΜΔΛ11	Αυγούστεια ποίηση I: Οβιδίου <i>Metamorphoses</i>	27
ΜΔΛ21	Αυγούστεια ποίηση II: Οβιδίου <i>Heroides</i>	32
ΜΔΑ05	Ιστοριογραφία: Περσικές και αιγυπτιακές ιστορίες στο έργο του Ηροδότου	36
ΜΔΑ06	Αττική Ρητορεία	45
ΜΔΑ07	Γραμματεία ελληνιστικής εποχής και πρώιμων αυτοκρατορικών χρόνων: Ο Αχιλλέας Τάτιος και το αρχαίο ελληνικό ερωτικό μυθιστόρημα	55
ΜΔΛ19	Ρωμαϊκό δράμα: μίμος και παντομίμα	61
ΜΔΛ23	Μεταγενέστερο λατινικό έπος	66
ΜΔΑ10	Γραμματεία Ύστερης Αρχαιότητας: Μεταγενέστερη Γραμματεία: «Ανοιχτά» κείμενα και λαϊκότροπες βιογραφικές μυθιστορίες της μετακλασικής περιόδου	72
ΜΔΛ20	Πεζογραφία – Ποίηση I	79
ΜΔΕ	Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία	85

**ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ
(ΜΔΑ01) ΑΡΧΑΪΚΟ ΕΠΟΣ – ΕΝΘΕΤΕΣ ΑΦΗΓΗΣΕΙΣ**

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΜΔΑ01	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Α'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΑΡΧΑΪΚΟ ΕΠΟΣ - ΕΝΘΕΤΕΣ ΑΦΗΓΗΣΕΙΣ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ	3	10	
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	-		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΌΧΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uoa.gr/courses/PHIL1663/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- *Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης*
- *Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β*
- *Περίληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων*

Το σεμινάριο εστιάζει στη μελέτη της γραφής των ελληνικών χειρογράφων, τόσο των αρχαίων (παπύρων, περγαμηνών, ...), όσο και των μεσαιωνικών φορέων γραφής (περγαμηνών, χαρτιού κτλ.), προσφέροντας ειδική γνώση σε μία ποικιλία ελληνικών γραφών, βιβλιακών και επισευρμένων, από τη ρωμαϊκή περίοδο (κυρίως από τον τέταρτο αιώνα μ.Χ.) έως τον δέκατο πέμπτο αιώνα μ.Χ. Διδάσκεται η ιστορία της Παλαιογραφίας και της κριτικής των κειμένων και γίνεται άσκηση στην ανάγνωση χειρογράφων σε κάθε μάθημα. Επιπροσθέτως παρουσιάζονται οι βασικές αρχές κριτικής των κειμένων και γίνεται πρακτική εφαρμογή τους.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτήτριες/ φοιτητές θα είναι σε θέση να:

A) Σε επίπεδο γνώσεων:

- κατανοούν τι σημαίνει ιστορία και παράδοση των κειμένων.
- γνωρίζουν την ιστορία της γραφής σε ποικίλους φορείς γραφής.
- αντιλαμβάνονται τις διαφορές μεταξύ των διαφορετικών γραφικών χαρακτήρων και ιδιαίτερος μεταξύ αυτών που παρουσιάζουν ομοιότητες.
- παρατηρούν τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των χειρογράφων, παρακείμενα και κωδικολογικά στοιχεία.
- γνωρίζουν τα εργαλεία χρονολόγησης των κωδίκων.
- αναγνωρίζουν τους τύπους στάχωσης των κωδίκων.
- ταξινομούν και κατατάσσουν τα χειρόγραφα σε διαφορετικούς αιώνες με βάση τους γραφικούς χαρακτήρες των γραφών τους.
- διαβάζουν και αξιολογούν κριτικά υπομνήματα.
- εντοπίζουν και μελετούν κριτικά ελληνική και ξένη βιβλιογραφία σχετικά με την Παλαιογραφία και την κριτική κειμένου.
- γνωρίζουν βάσεις δεδομένων και ψηφιακά εργαλεία χρήσιμα στην έρευνά τους στην Παλαιογραφία και την Κριτική κειμένου.

B) Σε επίπεδο δεξιοτήτων:

- διαβάζουν και μεταγράφουν σωστά μεγαλογράμματα και μικρογράμματα χειρόγραφα.
- διακρίνουν τους διαφορετικούς τύπους γραφής διαφορετικών εποχών.
- αναλύουν τα χαρακτηριστικά κάθε τύπου γραφής.
- αξιολογούν τις διαφορετικές γραφές που παραδίδονται για ένα κείμενο.
- παρουσιάζουν σε συναδέλφους τους επιστημονικά άρθρα.
- περιγράφουν ένα χειρόγραφο.
- διαβάζουν τα λήμματα ενός καταλόγου χειρογράφων.
- εντοπίζουν τις πληροφορίες σχετικά με τα χειρόγραφα με βάση τα διαθέσιμα ψηφιακά εργαλεία.
- συντάσσουν κριτικό υπόμνημα για αρχαία κείμενα.

Γ) Σε επίπεδο ικανοτήτων:

- έχουν εξοικειωθεί με διαφορετικές μεθοδολογίες ώστε να μπορούν να προχωρήσουν στην κριτική κειμένου.
- μπορούν να δουλέψουν ομαδικά.
- ανασυνθέτουν τις γνώσεις και τη θεωρία και να τις συνδυάζουν προκειμένου να μελετήσουν τα χειρόγραφα τόσο από παλαιογραφική όσο και από κωδικολογική άποψη.
- εντοπίζουν τα εκάστοτε κατάλληλα θεωρητικά πλαίσια και εργαλεία που θα τους είναι χρήσιμα ώστε να συντάξουν ένα κριτικό υπόμνημα.
- αποτιμούν κριτικά τη σχετική με την Παλαιογραφία και την Κριτική κειμένου βιβλιογραφία.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό

περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

.....

Άλλες...

.....

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών.
- Διαμόρφωση κριτικής σκέψης, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών.
- Ώξυνση της δυνατότητας οπτικής αναγνώρισης διαφορετικών γραφών
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής σχετικά με τις επιλογές γραφών σε κριτικές εκδόσεις αρχαίων ελληνικών κειμένων
- Αυτόνομη εργασία.
- Ομαδική εργασία.
- Εργασία σε ομάδες διεθνείς και διεπιστημονικές με αντικείμενο τα χειρόγραφα.
- Δυνατότητα δημιουργικής συνεργασίας και ανταλλαγή επιχειρημάτων στο πλαίσιο ομάδων.
- Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών.
- Σχεδιασμός έργων.
- Προαγωγή της ελεύθερης δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Σεβασμός στην πολιτιστική κληρονομιά.

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το σεμινάριο εξετάζει σε βάθος κείμενα της αρχαϊκής επικής παράδοσης (κυρίως τα ομηρικά έπη, έργα του Επικού Κύκλου, και ομηρικοί ύμνοι) μέσα από την οπτική των ένθετων αφηγήσεων. Στόχος του σεμιναρίου είναι η καλύτερη κατανόηση των έργων αυτών με εκ του σύνεγγυς ανάγνωση και σύγχρονες ερμηνευτικές μεθόδους, καθώς και μέσα από την κριτική ανάγνωση της σχετικής βιβλιογραφίας (ελληνόφωνης και ξενόγλωσσας) με σκοπό την συγγραφή ερευνητικής εργασίας.

Ενότητα I: *Έκφρασις* ως ένθετη αφήγηση: η ασπίδα του Αχιλλέα (Ίλ. Σ)

Ενότητα II: Αυτοβιογραφία και μυθολογικό παράδειγμα σε ένθετες αφηγήσεις:

Μελέαγρος και Λιταί στον λόγο του Φοίνικα προς τον Αχιλλέα (Ίλ. Ι)

Ενότητα III: Αλληγορία και ένθετες αφηγήσεις: η Άτη και η απολογία του

Αγαμέμνονα (Ίλ. Τ)

Ενότητα IV: Παρελθοντικά επιτεύγματα και ένθετες αφηγήσεις: οι ρήσεις του

Νέστορα (Ίλ. Α, Η, Λ, Ψ· *Κύπρια Έπη*)

Ενότητα V: Γενεαλογίες και ένθετες αφηγήσεις: Διομήδης και Τυδέας (Ίλ. Δ),

Διομήδης και Γλαύκος (Ίλ. Ζ)

Ενότητα VI: Θρήνοι γυναικών ως ένθετες αφηγήσεις: η περίπτωση της Ανδρομάχης

(Ίλ. Ζ, Χ, Ω)

Ενότητα VII: Ο μύθος του Αγαμέμνονα στην *Οδύσσεια* και το παράδειγμα του

Ορέστη (Όδ. α, γ, δ, λ)

Ενότητα VIII: Πλαστές ιστορίες ως ένθετες αφηγήσεις στους ομηρικούς ύμνους (*Εἰς*

Δήμητρα, Εἰς Ἀφροδίτην, Εἰς Ἑρμῆν)

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ – ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<p>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i></p>	<p>Πρόσωπο με πρόσωπο</p>	
<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> Υποστήριξη διδασκαλίας με χρήση Η/Υ και βιντεοπροβολέα Διδακτικό υλικό, ανακοινώσεις και επικοινωνίας μέσω ηλεκτρονικής τάξης (e-class ΕΚΠΑ) 	
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές</i></p>	<p>Δραστηριότητα</p>	<p>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</p>
	<p>Διαλέξεις</p>	<p>30</p>
	<p>Εβδομαδιαία μελέτη & προετοιμασία για κριτική παρουσίαση άρθρων</p>	<p>60</p>
	<p>Συγγραφή τελικής εργασίας & προφορική παρουσίαση</p>	<p>160</p>
<p></p>	<p></p>	

<p>επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</p> <p>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</p>	Σύνολο Μαθήματος	250
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ</p> <p>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</p> <p>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</p> <p>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Συμμετοχή στο σεμινάριο και κριτική παρουσίαση συναφών άρθρων [25%] • Τελική εργασία (προφορική παρουσίαση και υποβολή σε γραπτή μορφή) [75%] 	

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

<p>Προτεινόμενη Βιβλιογραφία</p> <p>Alden, M. (2000), <i>Homer Beside Himself. Para-narratives in the Iliad</i>. Oxford.</p> <p>Austin, N. (1966), 'The function of digressions in the <i>Iliad</i>', <i>GRBS</i> 7: 295–312.</p> <p>Braswell, B. K. (1971), 'Mythological innovation in the <i>Iliad</i>', <i>CQ</i> 21: 16–26.</p> <p>Christensen, J. / Barker, E. (2011), 'On not remembering Tydeus: Agamemnon, Diomedes and the contest for Thebes', <i>MD</i> 66: 9–43.</p> <p>Davies, M. (1995), 'Agamemnon's Apology and the Unity of the <i>Iliad</i>', <i>CQ</i> 45: 1–8.</p> <p>Grethlein, J. (2007), 'The poetics of the bath in the <i>Iliad</i>'. <i>Harvard Studies in CPh</i> 103: 25–49.</p>

Harries, B. (1993), 'Strange meeting: Diomedes and Glaucus in *Iliad* 6', *G&R* 40: 133–146.

Hubbard, T. (1992), 'Nature and art in the shield of Achilles', *Arion* 2: 16–41.

Kakridis, J. T. (1971), *Homer Revisited*. Lund.

Olson, S. D. (1990), 'The stories of Agamemnon in Homer's *Odyssey*', *TAPhA* 120: 57–71.

Minchin, E. (1991), 'Speaker and listener, text and context. Some notes on the encounter of Nestor and Patroclus in *Iliad* 11', *CW* 84: 273–285.

Muich, R. (2010–2011), 'Focalization and embedded speech in Andromache's Iliadic laments', *ICS* 35–36: 1–24.

Pendrick, V. (1982), 'The paradigmatic nature of Nestor's speech in *Iliad* 11', *TAPhA* 113: 55–68.

Roisman, H. (2005), 'Nestor the good counsellor', *CQ* 55: 17–38.

Willcock, M. M. (1964), 'Mythological *paradeigma* in the *Iliad*', *CQ* 14: 141–54.

Willcock, M. M. (1977), 'Ad hoc invention in the *Iliad*', *HSCP* 81: 41–53.

Taplin, O. (1980), 'The shield of Achilles within the *Iliad*', *G&R* 27: 1–21.

Taplin, O. (1992), *Homeric Soundings. The Shaping of the Iliad*. Oxford.

Συναφή επιστημονικά περιοδικά:
Classical Philology, Classical Quarterly, Classical World, Greece & Rome, Greek, Roman & Byzantine Studies, Harvard Studies in Classical Philology, Illinois Classical Studies, Materiali e Discussioni, Transactions of the American Philological Association

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ
(ΜΔΑ03) ΑΡΧΑΙΑ ΚΩΜΩΔΙΑ: ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ ΚΑΙ ΛΑΪΚΗ ΠΑΡΑΔΟΣΗ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	Φιλολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Μεταπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΜΔΑ03	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Α΄
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΑΡΧΑΙΑ ΚΩΜΩΔΙΑ: ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ ΚΑΙ ΛΑΪΚΗ ΠΑΡΑΔΟΣΗ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Σεμιναριακές συναντήσεις με ενεργό συμμετοχή των φοιτητών	3	10	

Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).		
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων	Επιστημονικής ειδίκευσης	
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι	
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνικά	
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι	
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uoa.gr/courses/PHIL1301/ https://uoa.academia.edu/loanniskonstantakos/Teaching-Documents	

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

Πρώτα-πρώτα, το σεμινάριο αυτό παρέχει στους μεταπτυχιακούς φοιτητές και στις φοιτήτριες πλήρη και εποπτική γνώση της σύγχρονης επιστημονικής έρευνας γύρω από το ποιητικό και δραματικό είδος της αρχαίας ελληνικής κωμωδίας, σε ολόκληρη την ιστορία της, από τις πρώτες αυτοσχέδιες απαρχές και τη μεγάλη ακμή της κατά τον 5ο αιώνα έως τους τελικούς μετασχηματισμούς της στην ελληνιστική εποχή.

Κατά δεύτερον, προσφέρει εκτεταμένη εξοικείωση με το πεδίο της σύγχρονης έρευνας των παραμυθιών, ιδίως όσον αφορά την ιστορία των παραμυθιακών τύπων και τη διάδοσή τους στον χρόνο και στον χώρο.

Κατά τρίτον, παρέχει συνολική επισκόπηση του λαϊκού παραμυθιακού και αφηγηματικού πλούτου του αρχαίου κόσμου, με την ευρύτερη γεωγραφική και ιστορική έννοια του όρου – από την κλασική Ελλάδα και Ρώμη ως τη δυτική Ασία,

το Ιράν και την Ινδία. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στις διηγήσεις του τύπου του μαγικού παραμυθιού (Märchen), που διαποτίζουν τις μυθολογίες των αρχαίων λαών και υπόκεινται σε πολλές ποιητικές και νοβελιστικές διηγήσεις της ανατολικής Μεσογείου και της Εγγύς Ανατολής.

Κατά τέταρτον, το σεμινάριο επικεντρώνεται στην εφαρμογή όλων των παραπάνω γνώσεων στη μελέτη των σωζόμενων έργων και αποσπασμάτων της αρχαίας ελληνικής κωμωδίας: αναδεικνύονται τα θέματα και υλικά του μαγικού παραμυθιού που ενυπάρχουν στις πλοκές των κωμικών δραμάτων, και οι τρόποι με τους οποίους τα μετέπλασαν οι ποιητές ώστε να δημιουργήσουν έντεχνη μυθοπλασία από το λαϊκό υλικό.

Κατά πέμπτον, το σεμινάριο ασκεί τους φοιτητές στη συζήτηση φιλολογικών προβλημάτων με βάση την αυστηρή επιστημονική μεθοδολογία και σε περιβάλλον κριτικής και διαλεκτικής επικοινωνίας με τον διδάσκοντα και τους λοιπούς συμμετέχοντες. Επίσης, ασκεί τους φοιτητές στη μεθοδολογία και τεχνική της σύνθεσης επιστημονικών εργασιών, με κριτική επισκόπηση της βιβλιογραφίας και οργανωμένη επιχειρηματολογία για την περιγραφή και αντιμετώπιση ιστορικο-λογοτεχνικών και ερμηνευτικών ζητημάτων.

Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές και φοιτήτριες θα αξιοποιήσουν αυτές τις γνώσεις για την παραπέρα πνευματική και επιστημονική εξέλιξή τους στο πεδίο της φιλολογικής έρευνας. Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του σεμιναρίου, θα έχουν μάθει να αντιμετωπίζουν ιστορικο-λογοτεχνικά, ερμηνευτικά και φιλολογικά προβλήματα που έχουν να κάνουν με τη μελέτη, την ιστορία και την εξήγηση της αρχαίας ελληνικής κωμωδίας και την ιστορία των παραμυθιών. Κατά δεύτερον, θα είναι σε θέση να μελετούν κριτικά την επιστημονική βιβλιογραφία, να αντιπαρατίθενται στα ευρήματα και στις απόψεις των προγενέστερων ερευνητών, να αφομοιώνουν την επιστημονική γνώση των παλαιότερων γενεών και να την χρησιμοποιούν ως βάση για τις δικές τους, νέες ερμηνείες. Κατά τρίτον, θα έχουν ασκηθεί να οργανώνουν την επιχειρηματολογία τους και να συγγράφουν επιστημονικές εργασίες με σαφήνεια, ευκρινή διάταξη των ιδεών και στέρεη μεθοδολογία. Κατά τέταρτον, θα έχουν επίσης αποκτήσει εμπειρία στο να συζητούν κριτικά σε επιστημονικό περιβάλλον, να διατυπώνουν ιδέες και αντιρρήσεις σε αντιπαράθεση με άλλους επιστήμονες, να ανασκευάζουν τις απόψεις άλλων ή να αναθεωρούν τις δικές τους, σε αδιάλειπτη προσπάθεια για την επίλυση του φιλολογικού ζητήματος και την ανακάλυψη της επιστημονικής αλήθειας.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

<i>Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον</i> <i>Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών</i>	<i>Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης</i> ..... Άλλες... .....
---	---

Με την επιτυχή παρακολούθηση και ολοκλήρωσή του, το μάθημα αποσκοπεί στο να έχει αποκτήσει ο φοιτητής τις παρακάτω ικανότητες:

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Αυτόνομη εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

Αναλυτική και συνθετική σκέψη

Κριτική σκέψη

Διαχείριση χρόνου

Προγραμματισμός

Δημιουργικότητα

Διαχείριση της πληροφορίας

Αποτελεσματική ανταπόκριση σε προθεσμίες

Ευελιξία/Προσαρμοστικότητα

Επίλυση προβλημάτων

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Πηγές του υλικού της αρχαίας ελληνικής κωμωδίας: χειρόγραφο και παπυρική παράδοση, αποσπάσματα έμμεσης παράδοσης. Χρονολόγηση και περίοδοι του είδους. Βασική βιβλιογραφία εκδόσεων, υπομνημάτων και μονογραφιών, πηγές μελέτης.
2. Οι απαρχές της φανταστικής και παραμυθίας κωμωδίας στην Αττική: αγγεία θηριόμορφων χορών και πρώιμες κωμικές παραστάσεις.
3. Η φανταστική και παραμυθία κωμωδία στην Αθήνα: Κράτης, Φερεκράτης, ζωντανεμένα αντικείμενα, θηρία που μιλούν, Καλοφαγαδοχώρα.
4. Η φανταστική και παραμυθία κωμωδία στην Αθήνα: mundus inversus, Lügenmärchen, ο Άρχιππος και το τέλος του είδους.
5. Τερατομαχία και τερατοκτονία στην αρχαία κωμωδία: μυθικά σενάρια, Κράτης, Αριστοφάνης.
6. Η *Ειρήνη* του Αριστοφάνη και τα παραμύθια για την αρπαγή της βασιλοπούλας.
7. Η *Ειρήνη* του Αριστοφάνη: παραμύθι και πολιτικά νοήματα.
8. Οι *Όρνιθες* του Αριστοφάνη: ουτοπία, δευτερογενής φανταστικός κόσμος και παραβολή για τη σύγχρονη πραγματικότητα. Αριστοφάνης και Τόλκιν.
9. Η δίκη των σκύλων στους *Σφήκες* του Αριστοφάνη: παραμυθιακά θέματα και μύθοι ζώων.

10. Η δίκη των σκύλων στους Σφήκες του Αριστοφάνη: παραμυθιακά θέματα και πολιτικά νοήματα.
11. Γενική επισκόπηση.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ – ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<p>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</p>	<p>Πρόσωπο με πρόσωπο.</p>	
<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</p>	<p>Ηλεκτρονική επικοινωνία με φοιτητές με χρήση ΤΠΕ Πλατφόρμα eclass Προπάντων, η παλαιότερη τεχνολογία του κόσμου: μαυροπίνακας και γράψιμο με κιμωλία.</p>	
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</p> <p>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</p>	<p>Δραστηριότητα</p>	<p>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</p>
	<p>Συνεδρίες σεμιναρίου</p>	<p>30 ώρες</p>
	<p>Μελέτη κειμένων και βιβλιογραφίας, προετοιμασία για συνεδρίες</p>	<p>100 ώρες</p>
	<p>Συγγραφή εργασίας</p>	<p>120 ώρες</p>
	<p></p>	<p></p>
	<p></p>	<p></p>
	<p>Σύνολο Μαθήματος</p>	<p>250 ώρες</p>
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής,</p>	<p>Συμμετοχή στις συζητήσεις κατά τις συνεδρίες του σεμιναρίου (40 %) Γραπτή εργασία (60 %)</p> <p>Για τον τρόπο αξιολόγησης, οι φοιτητές ενημερώνονται από το πρώτο μάθημα. Προκειμένου για την τελική εργασία τους,</p>	

<p>Ερωτήσεις Απάντησης, Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</p> <p>Αναφέρονται προσδιορισμένα αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</p>	<p>Σύντομης Ερωτήσεις Γραπτή</p>	<p>λαμβάνουν αναλυτικά γραπτά σχόλια, βάσει των οποίων αιτιολογείται πλήρως ο βαθμός.</p>
--	--	---

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Προτεινόμενη Βιβλιογραφία:

- G. Anderson, *Fairytale in the Ancient World*, Λονδίνο-Νέα Υόρκη 2000.
- G. Anderson, *Greek and Roman Folklore: A Handbook*, Westport-Λονδίνο 2006.
- H. C. Baldry, «The Idler's Paradise in Attic Comedy», *Greece & Rome* 22 (1953) 49–60.
- A. M. Bowie, *Aristophanes: Myth, Ritual and Comedy*, Cambridge 1993.
- P. Ceccarelli, «L'Athènes de Périclès: un pays de Cocagne? L'idéologie démocratique et l'*automatos bios* dans la comédie attique», *Quaderni Urbinati di Cultura Classica* 83 (1996) 109–159.
- M. Davies, «Aristophanes and the Folktale», *Studi Italiani di Filologia Classica* 97 (2004) 28–41.
- G. W. Dobrov (επιμ.), *The City as Comedy: Society and Representation in Athenian Drama*, Chapel Hill-Λονδίνο 1997.
- Enzyklopädie des Märchens*, επιμ. K. Ranke, R. W. Brednich κ.ά., τόμ. 1–14, Βερολίνο & Νέα Υόρκη 1977–2014
- M. Farioli, *Mundus alter: Utopie e distopie nella commedia greca antica*, Milano 2011.
- W. Fauth, «Kulinarisches und Utopisches in der griechischen Komödie», *Wiener Studien* 86 (1973) 39–62.
- W. Hansen, *Ariadne's Thread. A Guide to International Tales Found in Classical Literature*, Ithaca-Λονδίνο 2002.
- D. Harvey-J. Wilkins (επιμ.), *The Rivals of Aristophanes. Studies in Athenian Old Comedy*, Λονδίνο & Swansea 2000.
- I. M. Konstantakos, «Ephippos' Geryones: A Comedy Between Myth and Folktale», *Acta Antiqua Academiae Scientiarum Hungaricae* 51 (2011) 223–246.
- I. M. Κωνσταντάκος, *Θρύλοι και παραμύθια για τη χώρα του χρυσοῦ. Αρχαιολογία ἐνὸς παραμυθιακοῦ μοτίβου*, Αθήνα 2011.

- I. M. Konstantakos, «Plautus' *Aulularia* and Popular Narrative Tradition», στο G. Manuwald, S. Harrison & S. Frangoulidis (eds.), *Roman Drama and its Contexts*, Trends in Classics-Supplementary Volumes, Berlin & Boston 2016.
- I. M. Κωνσταντάκος, «Παραμύθι, πολιτική και σάτιρα στην αρχαία κωμωδία», στο Ε. Παπαδόδημα (επιμ.), *Αρχαίο δράμα και λαϊκή ηθική*, Ακαδημία Αθηνών, Κέντρο Έρευνας της Ελληνικής και Λατινικής Γραμματείας, 2019, 177–206.
- I. M. Κωνσταντάκος, «Αριστοφάνης, φαντασία και πολιτική. Πρώτο μέρος», Καμπάνες 16/1 (Απρίλιος 2020) 30–37.
- I. M. Κωνσταντάκος, «Αριστοφάνης, φαντασία και πολιτική. Δεύτερο μέρος», *Καμπάνες 16/2 (Δεκέμβριος 2020) 22–30.*
- I. M. Konstantakos, «The Märchenkomödie in Classical Athens: Fragments, pictures, contexts», στο V. Mastellari (επιμ.), *Fragments in context - Frammenti e dintorni*, Göttingen 2021, 99–144.
- I. M. Κωνσταντάκος, «Greece's next top monster: Τέρατα και τερατομαχίες στην αρχαία παραμυθοκωμωδία», στο Α. Μαρκαντωνάτος-Β. Λιοτσάκης (επιμ.), *Αγαθός τε και σοφός. Τιμητικός τόμος εις μνήμην Φάνη Ι. Κακριδή*, Ιωάννινα 2022, 105-152.
- C. Moulton, *Aristophanic Poetry*, Göttingen 1981.
- M. Pellegrino, *Utopie e immagini gastronomiche nei frammenti dell Archaia*, Bologna 2000.
- K. J. Reckford, *Aristophanes' Old-and-New Comedy. Six Essays in Perspective*, Chapel Hill-Λονδίνο 1987.
- I. Ruffell, «The World Turned Upside Down: Utopia and Utopianism in the Fragments of Old Comedy», στο D. Harvey-J. Wilkins (επιμ.), *The Rivals of Aristophanes. Studies in Athenian Old Comedy*, Λονδίνο-Swansea 2000, 473–506.
- S. Schirru, *La Favola in Aristofane*, Βερολίνο 2009.
- G. M. Sifakis, «The Structure of Aristophanic Comedy», *Journal of Hellenic Studies* 112 (1992) 123–140.
- H.-J. Uther, *The Types of International Folktales. A Classification and Bibliography. Based on the System of Antti Aarne and Stith Thompson*, τόμ. 1–3, Ελσίνκι 2004.
- C. H. Whitman, *Aristophanes and the Comic Hero*, Cambridge MA 1964.
- T. Zielinski, *Die Märchenkomödie in Athen*, Jahresbericht der deutschen Schulen zu St.-Annen für 1885, Αγία Πετρούπολη 1885.

- Συναφή επιστημονικά περιοδικά:

Λογείον. Περιοδικό για το αρχαίο θέατρο.

Ελληνικά. Περιοδικό σύγγραμμα της Εταιρίας Μακεδονικών Σπουδών

Παράβασις. Επιστημονικό περιοδικό του Τμήματος Θεατρικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Αθηνών

Classical Quarterly

American Journal of Philology

Illinois Classical Studies

Yale Classical Studies

Transactions of the American Philological Association

Mnemosyne. Bibliotheca Classica Batava

Rheinisches Museum für Philologie

Hermes

Quaderni Urbinati di Cultura Classica

Athenaeum
 Maia. Rivista di letterature classiche
 Fabula
 Folklore
 Journal of Folklore Research
 Oral Tradition

**ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ
 (ΜΔΑ04) ΠΑΠΥΡΟΛΟΓΙΑ**

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΜΔΑ04	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Α΄
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΠΑΠΥΡΟΛΟΓΙΑ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	10	
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ, ΕΙΔΙΚΟΥ ΥΠΟΒΑΘΡΟΥ – ΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ ΓΕΝΙΚΩΝ ΓΝΩΣΕΩΝ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΔΕΝ ΥΠΑΡΧΟΥΝ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		

ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΟΧΙ
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- *Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης*
- *Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β*
- *Περίληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων*

Σκοπός του σεμιναρίου είναι να παράσχει στους φοιτητές εξειδικευμένες γνώσεις σχετικά με τους λογοτεχνικούς παπύρους και τα παπυρικά έγγραφα της πτολεμαϊκής, ρωμαϊκής και βυζαντινής περιόδου, δηλαδή τα λογοτεχνικά και μη λογοτεχνικά που ανήκουν στη σφαίρα της λογοτεχνίας και της καθημερινής ζωής. Βασικοί άξονες είναι η μεθοδολογία ανάγνωσης και μελέτης των παπύρων, η αποκρυπτογράφηση, η κατηγοριοποίηση και η θεωρητική μελέτη των βιβλιακών και επισευρμένων γραφών που εμφανίζονται κατά την ελληνιστική, ρωμαϊκή και βυζαντινή περίοδο, η εκδοτική των εν λόγω παπύρων, η ενδεχόμενη ένταξή τους σε αρχαιακά σύνολα, η αξιοποίησή τους για τη μελέτη της φιλολογίας, της ιστορίας, της διοίκησης, της εκπαίδευσης, της οικονομίας, του δικαίου, της θρησκείας και γενικότερα του πολιτισμού της ελληνιστικής Αιγύπτου και της ελληνορωμαϊκής ανατολής. Έμφαση δίνεται επίσης σε λογοτεχνικές και μη πηγές που σώζονται σε άλλους φορείς γραφής (όστρακα, πινακίδες κ.α.) από την ευρύτερη περιοχή της ανατολικής Μεσογείου.

Μετά την επιτυχή παρακολούθηση και ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές αναμένεται:

Να γνωρίζουν τη μεθοδολογία ανάγνωσης και μελέτης των λογοτεχνικών κειμένων και των εγγράφων που σώζονται κατά κύριο λόγο σε πάπυρο και δευτερευόντως σε άλλους φορείς γραφής.

Να αναγνωρίζουν τις επισευρμένες γραφές και να τις κατηγοριοποιούν ανάλογα με τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά τους.

Να είναι εξοικειωμένοι με την εκδοτική των παπύρων.

Να είναι ικανοί να εντάσσουν τους λογοτεχνικούς παπύρους και τα παπυρικά έγγραφα σε αρχαιακά σύνολα.

Να αξιολογούν τις ποικίλες φιλολογικές και ιστορικές (κοινωνικές, οικονομικές και νομικές) πληροφορίες που μπορεί κανείς να αντλήσει μέσα από τη μελέτη των παπύρων για τις αρχαίες κοινωνίες.

Να συνθέτουν την εικόνα μετακλασικής περιόδου, όπως αποτυπώνεται στα υπό μελέτη κείμενα.

Να αξιολογούν τις νοοτροπίες και τις αντιλήψεις που ανιχνεύονται στα ελληνιστικά έγγραφα.

Να συγκρίνουν λογοτεχνικά κείμενα από διάφορες περιοχές της ανατολικής Μεσογείου.

Να συνδυάζουν ξενόγλωσση με ελληνική βιβλιογραφία.

Να επιλύουν ερευνητικά ζητήματα με βάση τις αρχαίες πηγές και τη δευτερεύουσα βιβλιογραφία.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

.....

Άλλες...

.....

Με την επιτυχή παρακολούθηση και ολοκλήρωσή του, το σεμινάριο αποσκοπεί στο να έχει αποκτήσει ο φοιτητής τις παρακάτω ικανότητες:

Εμβάθυνση στην επιστημονική ορολογία (πλην της ελληνικής και σε ξένες γλώσσες της κλασικής ειδίκευσης, δηλ. στην αγγλική, γαλλική, γερμανική, ιταλική και ισπανική).

Εξάσκηση στη σύνταξη ερευνητικής σεμιναριακής εργασίας στο πεδίο της παπυρολογίας.

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών (ηλεκτρονικές βάσεις παπυρικών εγγράφων και σχετικής βιβλιογραφίας)

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

Αναλυτική και συνθετική σκέψη
Κριτική σκέψη
Διαχείριση χρόνου
Προγραμματισμός
Ανάληψη πρωτοβουλιών/αρμοδιοτήτων
Εξοικείωση με τις Νέες Τεχνολογίες
Εκμάθηση περιβάλλοντος word/rprt
Δημιουργικότητα
Αποφασιστικότητα
Επικοινωνία
Διαχείριση της πληροφορίας
Αυτοέλεγχος
Αποτελεσματική ανταπόκριση σε προθεσμίες
Ευελιξία/Προσαρμοστικότητα
Επίλυση προβλημάτων

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Στόχος του σεμιναρίου είναι η μελέτη μη λογοτεχνικών κειμένων που σώζονται σε παπύρους και άλλους φορείς γραφής από την ελληνιστική περίοδο. Συγκεκριμένα το σεμινάριο περιλαμβάνει:

- Εισαγωγικές πληροφορίες για την επιστήμη της παπυρολογίας, κωδικολογικές παρατηρήσεις, χρονολόγηση και προέλευση των παπύρων.
- Εισαγωγή στην ανάγνωση και μεταγραφή των παπύρων, στην εκδοτική (σύμβολα) και τους κανόνες της.
- Χρήση των ηλεκτρονικών υπολογιστών στην έκδοση, βάσεις δεδομένων (papyri.info, HGV, Mertens-Pack³).
- Είδη γραφών και παλαιογραφικός σχολιασμός των παπύρων.
- Κριτικό υπόμνημα των παπυρολογικών εκδόσεων, διορθώσεις, επανεκδόσεις, χρήση της BL.
- Χρήση παπυρολογικών λεξικών και λοιπών μελετών.
- Λογοτεχνικοί πάπυροι της ελληνιστικής και της ρωμαϊκής περιόδου.
- Παρουσίαση των σύγχρονων πηγών και εργαλείων της λογοτεχνικής παπυρολογίας, με έμφαση στις ηλεκτρονικές βάσεις δεδομένων (Papyri.info, Digital Corpus of Literary Papyri, Mertens-Pack3, CEDOPAL, Trismegistos και Leuven Database of Ancient Books).
- Ενδεικτικά παρουσιάζονται και μελετώνται λογοτεχνικά κείμενα όπως τα παρακάτω, τα οποία δεν είναι γνωστά στη μεσαιωνική παράδοση:
  - το ορφικό ποίημα του παπύρου του Δερβενίου (P.Derveni, 4ος αι. π.Χ.)
  - οι Πέρσαι του Τιμοθέου (P.Berol. inv. 9875, 4ος αι. π.Χ.)
  - τα καινούρια επιγράμματα του Ποσειδίππου (P.Mil. Vogl. VIII 309, 3ος–2ος αι. π.Χ.)
  - το σαπφικό ποίημα για τον Τιθωνό (P.Köln XI 429, 3ος αι. π.Χ.)
  - τα αποσπάσματα του ιστορικού Δούριδος του Σαμίου (P.Oxy. XXIV 2399, 1ος αι. π.Χ.).

- το άγνωστο κείμενο του παπύρου «του μουσικού», που αποτελεί και τον αρχαιότερο ελληνικό πάπυρο (P.Darhni = ΜΠ 7449, 8517-8523, περ. 430/420 π.Χ.)
- Ενδεικτικά παρουσιάζονται και μελετώνται λογοτεχνικά κείμενα όπως τα παρακάτω, τα οποία δεν είναι γνωστά στη μεσαιωνική παράδοση:
- Συμβόλαια και καθημερινή ζωή. Ανάγνωση, μεταγραφή και ανάλυση του P.EIeph. 1 (310 π.Χ.), που αποτελεί το αρχαιότερο σωζόμενο γαμήλιο συμβόλαιο σε ελληνική γλώσσα.
- Επιστολές της ελληνιστικής περιόδου, θεματικά και εκφραστικά μοτίβα. Ανάγνωση, μεταγραφή και ανάλυση των P.Col. III 41 (254 π.Χ.) και P.Cair.Zen. 59192 (255 π.Χ.), δύο ιδιωτικές επιστολές από το αρχείο του Ζήνωνα. Ο ρόλος των αρχείων στη μελέτη των παπυρικών εγγράφων.
- Αιτήσεις προς τις αρχές. Ανάγνωση, μεταγραφή και ανάλυση του P.Tebt. III 1 776 (αρχές 2^{ου} αι. π.Χ.) που αποτελεί αίτηση στον οικονόμο Πτολεμαίο σχετικά με την προίκα μιας γυναίκας.
- Το είδος των εντεύξεων και ο ρόλος τους στην απονομή δικαιοσύνης. Ανάγνωση, μεταγραφή και ανάλυση του P.Epteux. 13 που αποτελεί αίτηση προς τον βασιλιά Πτολεμαίο από μία χήρα.
- Δάνεια και οικονομική ζωή της πτολεμαϊκής Αιγύπτου. Ανάγνωση, μεταγραφή και ανάλυση του P.Amh. II 50 (106 π.Χ.) που σώζει ένα δάνειο.
- Αποδείξεις πληρωμής φόρων και όψεις της οικονομικής ζωής. Ανάγνωση, μεταγραφή και ανάλυση του PSI IV 379 (248 π.Χ.) που αποτελεί απόδειξη πληρωμής φόρων σε είδος.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ – ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Σεμιναριακές διαλέξεις πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία (Υποστήριξη διδασκαλίας με χρήση Η/Υ, βιντεοπροβολέα Πλατφόρμα eclass). Χρήση Τ.Π.Ε. στην Επικοινωνία με τους φοιτητές. Χρήση Τ.Π.Ε. στην Αξιολόγηση των Φοιτητών.	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο,</i>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	26
	Ασκήσεις και συγγραφή εργασιών κατά τη διάρκεια του εξαμήνου.	34

<p>Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</p> <p>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</p>	Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	90
	Γραπτή εργασία (προετοιμασία και σύνθεση)	100
	Σύνολο Μαθήματος	250
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ</p> <p>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</p> <p>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</p> <p>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</p>	<p>Συμμετοχή στο μάθημα 20%.</p> <p>Παρουσιάσεις σύντομων εργασιών 40%.</p> <p>Τελική γραπτή εργασία 40%.</p>	

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Προτεινόμενη Βιβλιογραφία:

M. M. Austin, *The Hellenistic World from Alexander to the Roman Conquest: A Selection of Ancient Sources in Translation*, Cambridge, London and New York 1981.

R. S. Bagnall and Peter Derow, *The Hellenistic Period: Historical Sources in Translation. (Blackwell Sourcebooks in Ancient History)*, Malden Oxford 2004.

R. S. Bagnall, *Reading Papyri, Writing Ancient History* (Approaching the Ancient World.), London New York 1995.

G. Cavallo and H. Maehler, *Hellenistic Bookhands*, Berlin and New York 2008.

F. X. J. Exler, *The Form of the Ancient Greek Letter: a Study in Greek Epistolography*, Washington D.C. 1923.

Gronewald, M. – Daniel, R.W., «Ein neuer Sappho-Papyrus», *Zeitschrift für Papyrologie und Epigraphik* 147 (2004) 1–8.

O. Guéraud, *Εντεύξεις (Enteuxeis): requêtes et plaintes adressées au roi d'Égypte au IIIe siècle avant J.-C.*, Le Caire 1931.

G. Ioannidou, *Catalogue of Greek and Latin Literary Papyri in Berlin (BKT IX)*, Berlin 1996.

N. Lewis, *Greeks in Ptolemaic Egypt. Case Studies in the Social History of the Hellenistic World*, Oxford 1986.

A. Mentz, "Die hellenistische Tachygraphie in der Geschichte der Kurzschrift.," *Der Stenografielehrer* 6 (1952) 348-356.

A. Παπαθωμάς, *Εισαγωγή στην Παπυρολογία*, Αθήνα 2016³.

P. W. Pestman, Willy Clarysse et al. (επιμ.), *A Guide to the Zenon Archive. Lists and Surveys; - Indexes and Maps*, Leiden 1981.

P. W. Pestman, *Greek and Demotic Texts from the Zenon Archive*, Leiden 1980.

P.W. Pestman, *The New Papyrological Primer. Second Edition, Revised*, Leiden 1994.

T. C. Skeat, *The Reigns of the Ptolemies*, München 1954.

S. B. Pomeroy, *Women in Hellenistic Egypt from Alexander to Cleopatra*, New York 1984.

A. Sarri, *Material aspects of letter writing in the Graeco-Roman world. 500 BC - AD 300*, Berlin - Boston 2018.

E.G. Turner, *Greek Manuscripts of the Ancient World* (Second Edition Revised and Enlarged by P.J. Parsons, BICS Suppl. 46), London 1987.

H. Zilliacus, *Untersuchungen zu den abstrakten Anredeformen und Höflichkeitstiteln im Griechischen*, Helsingfors 1949.

Περιοδικά:

Όλα τα περιοδικά που εκδίδουν μελέτες στο γνωστικό πεδίο της παπυρολογίας αλλά και της κλασικής φιλολογίας, π.χ.: ZPE, APF, Aegyptus, BASP, Chronique d'Égypte, Analecta Papyrologica, Tyche, Ancient Society.

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ
(ΜΔΑ03) ΑΡΧΑΙΑ ΚΩΜΩΔΙΑ: ΠΑΛΑΙΟΓΡΑΦΙΑ – ΚΡΙΤΙΚΗ ΚΕΙΜΕΝΟΥ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΜΔΑ08	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Α'

ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΠΑΛΑΙΟΓΡΑΦΙΑ – ΚΡΙΤΙΚΗ ΚΕΙΜΕΝΟΥ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕ Σ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕ Σ ΜΟΝΑΔΕ Σ	
ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ, ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΑΦΟΜΟΙΩΣΗΣ ΓΝΩΣΗΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΙΚΑΝΟΤΗΤΩΝ	3	10	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ	-		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ	ΕΛΛΗΝΙΚΑ/ΑΓΓΛΙΚΑ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΠΡΟΣΦΕΡΘΕΙ, ΚΑΘΩΣ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΗΔΗ ΣΕ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟΥΣ Erasmus ΠΑΛΑΙΟΓΡΑΦΙΑΣ. ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΓΙΝΕΤΑΙ ΣΕ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΑΛΛΑ ΚΑΙ ΑΓΓΛΙΚΑ.		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uoa.gr/courses/PHIL847/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
<p>Το σεμινάριο εστιάζει στη μελέτη της γραφής των ελληνικών χειρογράφων, τόσο των αρχαίων (παπύρων, περγαμηνών, ...), όσο και των μεσαιωνικών φορέων γραφής (περγαμηνών, χαρτιού κτλ.), προσφέροντας ειδική γνώση σε μία ποικιλία ελληνικών γραφών, βιβλιακών και επισευρμένων, από τη ρωμαϊκή περίοδο (κυρίως από τον τέταρτο αιώνα μ.Χ.) έως τον δέκατο πέμπτο αιώνα μ.Χ. Διδάσκεται η ιστορία της Παλαιογραφίας και της κριτικής των κειμένων και γίνεται άσκηση στην ανάγνωση χειρογράφων σε κάθε μάθημα. Επιπροσθέτως παρουσιάζονται οι βασικές αρχές κριτικής των κειμένων και γίνεται πρακτική εφαρμογή τους.</p> <p>Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτήτριες/ φοιτητές θα είναι σε θέση να:</p> <p>A) Σε επίπεδο γνώσεων:</p> <ul style="list-style-type: none"> • κατανοούν τι σημαίνει ιστορία και παράδοση των κειμένων. • γνωρίζουν την ιστορία της γραφής σε ποικίλους φορείς γραφής. • αντιλαμβάνονται τις διαφορές μεταξύ των διαφορετικών γραφικών χαρακτήρων και ιδιαιτέρως μεταξύ αυτών που παρουσιάζουν ομοιότητες. • παρατηρούν τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των χειρογράφων, παρακείμενα και κωδικολογικά στοιχεία. • γνωρίζουν τα εργαλεία χρονολόγησης των κωδίκων. • αναγνωρίζουν τους τύπους στάχωσης των κωδίκων. • ταξινομούν και κατατάσσουν τα χειρόγραφα σε διαφορετικούς αιώνες με βάση τους γραφικούς χαρακτήρες των γραφέν τους. • διαβάζουν και αξιολογούν κριτικά υπομνήματα. • εντοπίζουν και μελετούν κριτικά ελληνική και ξένη βιβλιογραφία σχετικά με την Παλαιογραφία και την κριτική κειμένου. • γνωρίζουν βάσεις δεδομένων και ψηφιακά εργαλεία χρήσιμα στην έρευνά τους στην

Παλαιογραφία και την Κριτική κειμένου.

Β) Σε επίπεδο δεξιοτήτων:

- διαβάζουν και μεταγράφουν σωστά μεγαλογράμματα και μικρογράμματα χειρόγραφα.
- διακρίνουν τους διαφορετικούς τύπους γραφής διαφορετικών εποχών.
- αναλύουν τα χαρακτηριστικά κάθε τύπου γραφής.
- αξιολογούν τις διαφορετικές γραφές που παραδίδονται για ένα κείμενο.
- παρουσιάζουν σε συναδέλφους τους επιστημονικά άρθρα.
- περιγράφουν ένα χειρόγραφο.
- διαβάζουν τα λήμματα ενός καταλόγου χειρογράφων.
- εντοπίζουν τις πληροφορίες σχετικά με τα χειρόγραφα με βάση τα διαθέσιμα ψηφιακά εργαλεία.
- συντάσσουν κριτικό υπόμνημα για αρχαία κείμενα.

Γ) Σε επίπεδο ικανοτήτων:

- έχουν εξοικειωθεί με διαφορετικές μεθοδολογίες ώστε να μπορούν να προχωρήσουν στην κριτική κειμένου.
- μπορούν να δουλέψουν ομαδικά.
- ανασυνθέτουν τις γνώσεις και τη θεωρία και να τις συνδυάζουν προκειμένου να μελετήσουν τα χειρόγραφα τόσο από παλαιογραφική όσο και από κωδικολογική άποψη.
- εντοπίζουν τα εκάστοτε κατάλληλα θεωρητικά πλαίσια και εργαλεία που θα τους είναι χρήσιμα ώστε να συντάξουν ένα κριτικό υπόμνημα.
- αποτιμούν κριτικά τη σχετική με την Παλαιογραφία και την Κριτική κειμένου βιβλιογραφία.

Γενικές Ικανότητες

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών.
- Διαμόρφωση κριτικής σκέψης, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών.
- Όξυνση της δυνατότητας οπτικής αναγνώρισης διαφορετικών γραφών
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής σχετικά με τις επιλογές γραφών σε κριτικές εκδόσεις αρχαίων ελληνικών κειμένων
- Αυτόνομη εργασία.
- Ομαδική εργασία.
- Εργασία σε ομάδες διεθνείς και διεπιστημονικές με αντικείμενο τα χειρόγραφα.
- Δυνατότητα δημιουργικής συνεργασίας και ανταλλαγή επιχειρημάτων στο πλαίσιο ομάδων.
- Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών.
- Σχεδιασμός έργων.
- Προαγωγή της ελεύθερης δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης.
- Σεβασμός στην πολιτιστική κληρονομιά.

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Γενική ιστορία της γραφής
- Επιγραφική
- Παπυρολογία
- Παλαιογραφία: μεγαλογράμματες γραφές
- Παλαιογραφία: μικρογράμματες γραφές I
- Συντομογραφίες
- Παλαιογραφία: μικρογράμματες γραφές II - Παρουσιάσεις
- Βάσεις δεδομένων - Παρουσιάσεις
- Κωδικολογία - Παρουσιάσεις
- Επιτόπια μελέτη χειρογράφων σε βιβλιοθήκη I
- Κριτική του κειμένου -Παρουσιάσεις
- Κριτική του κειμένου II - Παρουσιάσεις
- Εξέταση

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ – ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Δια ζώσης	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση ηλεκτρονικής τάξης, power point, ηλεκτρονικών βάσεων δεδομένων	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	13 ώρες
	Ανάγνωση χειρογράφων – Άσκηση	20 (16+4) ώρες

	πεδίου	
--	--------	--

	Παρουσιάσεις φοιτητών	6 ώρες
	ΣΥΝΟΛΟ	39 ώρες
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<ul style="list-style-type: none"> • Συμμετοχή στο μάθημα - ανάγνωση 10% • 2 εργασίες για το σπίτι με προθεσμία παράδοσης ενός μηνός η καθεμία 20% • Παρουσίαση ενός άρθρου και παράδοση περίληψής του 20% • Τελική εξέταση 50% 	

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ (ενδεικτική)

- **Canart P.**, *Paleografia e codicologia Greca. Una rassegna bibliografica*, Vaticano 1991.
- **Canart P.**, *Lezioni di paleografia e di codicologia greca*, Vaticano 1980; *Études de paléographie et de codicologie* (Studi e Testi 450 -451), Vaticano 2008
- **Dain A.**, *Les manuscrits*, Paris² 1964
- **Devresse R.**, *Introduction à l'étude des manuscrits grecs*, Paris 1954
- **GARDTHAUSEN V.**, *Griechische Palaeographie*, 1911-13, 2 vol.
- **Harlfinger D.**, *Griechische Kodikologie und Textüberlieferung*, Darmstadt 1980
- **Hunger H.**, *Studien zur griechischen Paläographie*, Wien 1954
- **Hunger H. et al.**, *Geschichte der Textüberlieferung der antiken und mittelalterlichen Literatur*, Zürich 1961
- **Irigoin J.**, *Παράδοση και κριτική των αρχαίων ελληνικών κειμένων*, Αθήνα 2001
- **Maniaci M.**, *Archeologia del manoscritto. Metodi, problemi, bibliografia recente*, Roma 2002
- **Λίτσας Ε. Κ.**, *Σύντομη εισαγωγή στην ελληνική Παλαιογραφία και Κωδικολογία*, τεύχος 2^ο, Θεσσαλονίκη 2001
- **Mioni E.**, *Εισαγωγή στην ελληνική παλαιογραφία* (μτφ. Ν. Παναγιωτάκης), ΜΙΕΤ, Αθήνα⁴ 1994
- **Παπάζογλου Γ.**, *Βυζαντινή βιβλιολογία: Εισαγωγή στην ελληνική παλαιογραφία και κωδικολογία*, Κομοτηνή 2009
- **Perrin L.**, *Οι γραφές των ελληνικών χειρογράφων*, Θεσσαλονίκη 2019.
- **Reynolds L.D, Wilson N.G.**, *Αντιγραφείς και φιλόλογοι*, Αθήνα 2001
- **Σιγάλας Α.**, *Ιστορία της ελληνικής γραφής*, [Βυζαντινά Κείμενα και Μελέται, 12], Θεσσαλονίκη 1974
- **Schubart W.**, *Griechische Palaeographie*, Munich 1966
- **Thompson E.M.**, *Εισαγωγή στην ελληνική και λατινική παλαιογραφία*, Αθήνα 2022
- **Turner E. G.**, *Greek Manuscripts of the Ancient World*, Institute of Classical Studies, 1987
- **Van Groningen B.A.**, *Short Manual of Greek Palaeography*, Leyden 1967
- **West M.**, *Κριτική των κειμένων και τεχνική των εκδόσεων*, Αθήνα 1989

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ(
ΜΔΛ11) ΑΥΓΟΥΣΤΕΙΑ ΠΟΙΗΣΗ Ι : ΟΒΙΔΙΟΥ METAMORPHOSES

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΜΔΛ11	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Α΄
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Αυγούστεια ποίηση Ι: Οβιδίου <i>Metamorphoses</i>		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ, ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΑΦΟΜΟΙΩΣΗΣ ΓΝΩΣΗΣ ΚΑΙ ΕΠΕΚΤΑΣΗΣ ΓΝΩΣΗΣ	3	10	
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων	ΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ ΓΕΝΙΚΩΝ ΓΝΩΣΕΩΝ – ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	-		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΑ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	όχι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uoa.gr/courses/PHIL1671/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης

- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

Σκοπός του μαθήματος είναι η συστηματική και σε βάθος μελέτη και ανάλυση των *Μεταμορφώσεων* του Οβιδίου. Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/-ήτριες αναμένεται να είναι σε θέση να:

- γνωρίζουν τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της Αυγούστειας εποχής
- γνωρίζουν την εργογραφία του Οβιδίου
- γνωρίζουν τη δομή των *Μεταμορφώσεων*
- γνωρίζουν την ειδολογική ταυτότητα και τη θεματολογία των *Μεταμορφώσεων*
- γνωρίζουν τη σχέση των *Μεταμορφώσεων* με τα παραδοσιακά έπη της ελληνικής και της λατινικής λογοτεχνίας
- αναλύουν με άνεση τις επιμέρους ιστορίες των *Μεταμορφώσεων*
- γνωρίζουν τους ποικίλους ρόλους του στοιχείου της μεταμόρφωσης
- αναγνωρίζουν τις ποικίλες αφηγηματικές τεχνικές του ποιητή
- αναγνωρίζουν την ιδιαίτερη ποιητική των *Μεταμορφώσεων*
- γνωρίζουν τις πηγές των μύθων που παρουσιάζει ο Οβίδιος και τη λειτουργία τους
- αντιλαμβάνονται τον πολυεπίπεδο διακειμενικό διάλογο που αναπτύσσεται μεταξύ των *Μεταμορφώσεων* και πλειάδας άλλων έργων, τόσο ελληνικών όσο και ρωμαϊκών
- αναζητούν, εντοπίζουν και μελετούν την επιβίωση και πρόσληψη των ιστοριών των *Μεταμορφώσεων* όχι μόνο στη μεταγενέστερη λογοτεχνία αλλά και σε άλλες τέχνες
- αναζητούν επιστημονική βιβλιογραφία και να την αξιολογούν κριτικά
- κάνουν προφορικές παρουσιάσεις ιστοριών των *Μεταμορφώσεων*
- συντάσσουν επιστημονικές ερευνητικές εργασίες

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα:

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών	Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις	Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
Λήψη αποφάσεων	Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
Αυτόνομη εργασία	Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
Ομαδική εργασία	Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
Εργασία σε διεθνές περιβάλλον	Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον	.....
Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών	Άλλες...
	.....

Αναζήτηση ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών
 Λήψη αποφάσεων
 Αυτόνομη εργασία
 Ομαδική εργασία

Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
 Σχεδιασμός και εκπόνηση επιστημονικής εργασίας
 Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
 Προαγωγή της ελεύθερης δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Εισαγωγή
 Ο βίος και το έργο του Οβιδίου
 Οι Μεταμορφώσεις: πηγές και πρότυπα, δομή, σύνδεση των ιστοριών, το στοιχείο της μεταμόρφωσης, ειδολογία, προοίμιο
 Λυκάων
 Πύρρα και Δευκαλίων
 Απόλλων και Δάφνη
 Ιώ και Δίας
 Καλλιστώ και Δίας
 Ακταίων
 Νάρκισσος
 Ερμαφρόδιτος
 Αράχνη
 Νιόβη
 Πυγμαλίων
 Ορφέας και Ευρυδίκη

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ – ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Διά ζώσης	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	Χρήση ηλεκτρονικής τάξης, powerpoint, webex.	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης</i>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	20 ώρες
	Προετοιμασία και παρουσίαση προφορικών εργασιών κατά τη διάρκεια του εξαμήνου	70 ώρες
	Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	70 ώρες
	Τελική γραπτή εργασία (σταδιακή προετοιμασία και συγγραφή)	90 ώρες

<p>(project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</p> <p>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</p>	<p>Σύνολο Μαθήματος</p>	<p>250 ώρες</p>
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ</p> <p>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</p> <p>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</p> <p>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</p>	<p>Γλώσσα αξιολόγησης είναι η ελληνική.</p> <p>Συμμετοχή στο μάθημα και στις συζητήσεις μέσα στην αίθουσα: 15%</p> <p>Προφορικές παρουσιάσεις ιστορίας από τις Μεταμορφώσεις 25%</p> <p>Τελική γραπτή εργασία 60%</p>	

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ (ενδεικτική)

<p>Anderson, W.S., <i>Ovid's Metamorphoses: books 6-10</i> (Norman OK 1972); <i>Ovid's Metamorphoses: books 1-5</i> (Norman OK 1997).</p> <p>Barchiesi, A. (ed.) (2005), <i>Ovidio: Metamorfosi, Vol. I (Libri I-II)</i>. Trans. by L. Koch, Milan</p> <p>Barchiesi, A. - Rosati, G. (edd.) (2007), <i>Ovidio Metamorfosi, Vol. II (Libri III-IV)</i>. Trans. by L. Koch, Milan</p> <p>Bömer, F. (1969-1986), <i>P. Ovidius Naso, Metamorphosen</i>, 7 vols, Heidelberg</p> <p>Gould, H.E. – Whiteley, J.L. (1940), <i>P. Ovidi Nasonis Metamorphoseon Liber Octavus</i>,</p>

London

Haupt, M. – Ehwald, R. (eds.), *P. Ovidius Naso: Metamorphosen*, vols. 1 (9th edn) and 2 (4th edn.), rev. M. von Albrecht (Zurich and Dublin, 1966).

Henderson, A.A.R. (1979), *Ovid, Metamorphoses III*, Bristol

Hill, D.E., *Ovid, Metamorphoses I-IV* (Warminster 1985); *Ovid, Metamorphoses V-VIII* (Warminster 1992); *Ovid, Metamorphoses IX-XII* (Warminster 1999); *Ovid, Metamorphoses XIII-XV and Indexes to Metamorphoses I-XV* (Warminster 2000).

Hollis, A.S. (1970), *Ovid, Metamorphoses Book VIII*, Oxford

Hopkinson, N. (2000), *Ovid: Metamorphoses Book XIII*, Cambridge

Kenney, E.J. (ed.) (2011), *Ovidio Metamorfosi. Vol. IV (Libri VII-IX). Trans. by G. Chiarini*, Rome/Milan

Lee, A.G. (1953), *Ovid, Metamorphoses I*, Cambridge

Melville, A.D. (1998), *Ovid: Metamorphoses* (intr. by E.J. Kenney), Oxford

Miller, F.J., *Ovid: The Metamorphoses* (revised by G.P. Goold), 2 vols., The Loeb Classical Library

Moore-Blunt, J.J. (1977), *A Commentary on Ovid, Metamorphoses II*, Vithoorn

Murphy, G.M.H. (1972), *Ovid, Metamorphoses XI*, Oxford

Raeburn, D. (2004), *Ovid: Metamorphoses* (intr. by D. Feeney), Penguin Classics

Reed, J.D. (ed.) (2013), *Ovidio Metamorfosi. Vol. V (Libri X-XII). Trans. by G. Chiarini*. Rome/Milan

Rosati, G. (ed.) (2009), *Ovidio: Metamorfosi. Vol. III (Libri V-VI). Trans. by G. Chiarini*, Rome/Milan

Γιαννάτος, Τ. (1966), *Μεταμορφώσεις του Οβιδίου*, Αθήνα (Δίφρος)

Νικολόπουλος, Α. (2004), *Οβιδίου Μεταμορφώσεις Βιβλίο 10*, Αθήνα (Στιγμή)

Τσιριγκάκης, Ηλίας (2000), *Οβιδίου Μεταμορφώσεις Βιβλία XII και XIII (Τρωικά)*, Θεσσαλονίκη (Βάνιας)

Τσοχαλής, Τ. (2005), *Οβιδίου Μεταμορφώσεις με έμμετρη απόδοση στη νέα ελληνική*, Αθήνα (Κουλτούρα)

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ
(ΜΔΛ21) ΑΥΓΟΥΣΤΕΙΑ ΠΟΙΗΣΗ II: ΟΒΙΔΙΟΥ *HEROIDES*

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΜΔΛ21	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Α'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΑΥΓΟΥΣΤΕΙΑ ΠΟΙΗΣΗ II		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	10	
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	Ειδίκευσης / Κατεύθυνσης ΛΦ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	–		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uoa.gr/courses/PHIL1662/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

<p>Μαθησιακά Αποτελέσματα <i>Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.</i> <i>Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης
--

Εκπαίδευσης

- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

Οι φοιτήτριες/ές του ΠΜΣ, με την ολοκλήρωση του σεμιναρίου, αναμένεται να

- γνωρίζουν τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της Αυγούστειας εποχής
- γνωρίζουν τη δομή των *Ηρωίδων*
- γνωρίζουν την ειδολογική ταυτότητα και τη θεματολογία των *Ηρωίδων*
- γνωρίζουν τη σχέση των *Ηρωίδων* με τα είδη που συστεγάζονται στη συγκεκριμένη συλλογή
- αναλύουν με άνεση τις επιμέρους ιστορίες των *Ηρωίδων*
- γνωρίζουν τους ποικίλους ρόλους του στοιχείου της ειδολογικής μεταμόρφωσης που απαντούν στη συλλογή
- αναγνωρίζουν τις ποικίλες αφηγηματικές τεχνικές του ποιητή
- αναγνωρίζουν την ιδιαίτερη ποιητική των *Ηρωίδων*
- γνωρίζουν τη λειτουργία των μύθων που παρουσιάζει ο Οβίδιος
- αντιλαμβάνονται τον πολυεπίπεδο διακειμενικό διάλογο που αναπτύσσεται μεταξύ των *Ηρωίδων* και πλειάδας άλλων έργων, τόσο ελληνικών όσο και ρωμαϊκών, αλλά και τον πλούσιο ενδοδιακειμενικό διάλογο
- αναζητούν, εντοπίζουν και μελετούν την επιβίωση και πρόσληψη των ιστοριών των *Ηρωίδων* όχι μόνο στη μεταγενέστερη λογοτεχνία αλλά και σε άλλες τέχνες
- αναζητούν επιστημονική βιβλιογραφία και να την αξιολογούν κριτικά
- κάνουν προφορικές παρουσιάσεις των επιστολών της συλλογής
- συντάσσουν επιστημονικές ερευνητικές εργασίες

-έχουν εξοικειωθεί με τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της ποίησης του Οβίδιου.
-έχουν κατανοήσει τα ιδιαίτερα διακριτικά της συλλογής *Ηρωίδες*
-έχουν εντοπίσει διακειμενικές διαδρομές και τις ενδοκειμενικές αναφορές που είναι διάχυτες στη συλλογή
-έχουν έλθει σε επαφή με μεγάλο μέρος της σχετικής με τη συλλογή βιβλιογραφίας
-είναι σε θέση να μελετούν ειδικά θέματα που αφορούν τις επιστολές,
-αναλύουν σημεία της συλλογής και να πραγματεύονται ερευνητικά προβλήματα του συγκεκριμένου κειμενικού corpus.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα:

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών	Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης ..... Άλλες... .....
<ul style="list-style-type: none"> ● Λήψη αποφάσεων ● Ομαδική εργασία ● Αυτόνομη εργασία ● Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών ● Ευαισθησία σε θέματα φύλου ● Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής ● Προαγωγή της ελεύθερης δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης ● Εφαρμογή της γνώσης στην πράξη ● Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών ● Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα ● Στοχευμένη αναζήτηση ξενόγλωσσης και ελληνόγλωσσης δόκιμης βιβλιογραφίας ● Ευχερής χρήση ξενόγλωσσης και ελληνόγλωσσης βιβλιογραφίας 	

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Περιεχόμενο

Σκοπός του σεμιναρίου είναι η εξοικείωση των φοιτητών του μεταπτυχιακού κύκλου σπουδών με την ποίηση της εποχής του Αυγούστου. Περιεχόμενό του αποτελεί η συστηματική μελέτη ενός αντιπροσωπευτικού δείγματος της ποίησης της αυγούστειας εποχής, συγκεκριμένα της συλλογής *Ηρωίδες* του Οβίδιου. Πραγματοποιείται ανάλυση επιμέρους πτυχών, μοτίβων και τεχνικών που απαντούν στη συλλογή. Εξετάζονται τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των *Ηρωίδων* ως αντιπροσωπευτικού δείγματος της ποίησης της αυγούστειας περιόδου, το οποίο μάλιστα ως προϊόν επιγονικής λογοτεχνικής παραγωγής συμπυκνώνει χαρακτηριστικά και μοτίβα τόσο της ρωμαϊκής ελεγείας της αμέσως προγενέστερης φάσης όσο και την εξέλιξη του είδους, λειτουργώντας και ως μια μορφή συνάντησης και ανάμιξης ειδών.

Εξετάζονται οι απλές επιστολές της πρώτης φάσης της συλλογής, οι διπλές επιστολές και τα σημεία εξέλιξης προς ένα είδος μετα-ελεγείας, και συνολικά ο τρόπος που ενσωματώνεται επικο-τραγικό υλικό στην ελεγειακή φόρμα και υπονομεύεται η σοβαρότητα τόσο του μεταφυτευμένου από την υψηλή λογοτεχνία υλικού όσο και του ελεγειακού τόνου της παραδοσιακής ελεγείας. Ανιχνεύονται και σημειώνονται οι πολλές αμφισημίες διαμέσου των οποίων συντελείται η υπονόμηση των ενοφθαλμισμένων στα ποιήματα παραδοσιακών ειδών αλλά και η εισβολή της ιστορικοκοινωνικής πραγματικότητας της αυγούστειας εποχής στο λογοτεχνικό προϊόν. Η διακειμενική προσέγγιση που αποκαλύπτει τον διάλογο με προγενέστερα διακείμενα ποικίλων ειδών συμπληρώνεται με την ενδοκειμενική

μελέτη που φανερώνει τον διάλογο του ποιητή με τον ίδιο τον εαυτό του, τον οποίο ειρωνικά αναιρεί ή συμπληρώνει.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ – ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<p>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</p>	<p>Σεμιναριακές διαλέξεις πρόσωπο με πρόσωπο</p>	
<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</p>	<p>Χρήση ηλεκτρονικής τάξης, power point, ηλεκτρονικών βάσεων δεδομένων λόγου.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία • Χρήση Τ.Π.Ε. στην Επικοινωνία με τους φοιτητές • Χρήση Τ.Π.Ε. στην Αξιολόγηση των Φοιτητών 	
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</p> <p>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</p>	<p>Δραστηριότητα</p>	<p>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</p>
	<p>Σεμιναριακές διαλέξεις</p>	<p>30</p>
	<p>Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας</p>	<p>70</p>
	<p>Τελική εργασία (σταδιακή προετοιμασία και συγγραφή)</p>	<p>150</p>
	<p></p>	<p></p>
	<p></p>	<p></p>
	<p></p>	<p></p>
	<p>Σύνολο Μαθήματος</p>	<p>250</p>
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</p> <p>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά,</p>	<p>Γραπτή Εργασία (Συμπερασματική) Δημόσια Παρουσίαση (Διαμορφωτική)</p>	

Προφορική Εξέταση, Δημόσια
Παρουσίαση, Εργαστηριακή
Εργασία, Κλινική Εξέταση
Ασθενούς, Καλλιτεχνική
Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες

Αναφέρονται ρητά
προσδιορισμένα κριτήρια
αξιολόγησης και εάν και που
είναι προσβάσιμα από τους
φοιτητές.

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Barchiesi, A. (1992). *Heroides I, II, III. Introduzione, testo critico e commento*, Firenze.
- Casali, S. (1995). *P. Ovidii Nasonis Heroidum Epistula IX: Deianira Herculi*, Firenze.
- Courtney, E. (1993). *The Fragmentary Latin Poets*, Oxford.
- Dörrie, H. (1967). 'Die dichterische Absicht in den Epistulae Heroidum', *A&A* 13: 41-55.
- Farrell, J. (1998). 'Reading and writing the *Heroides*', *HSCP* 94: 307-38.
- Fulkerson, L. (2005), *The Ovidian heroine as author: reading, writing, and community in the Heroides*, Cambridge.
- Harrison, S. J. (2010). «Ο Οβίδιος και το λογοτεχνικό είδος: οι εξελίξεις ενός ελεγειακού ποιητή», στο P. Hardie (επιμ.) Οβίδιος. *The Cambridge Companion*, μτφρ.- επιμ. A.N. Μιχαλόπουλος & X. N. Μιχαλόπουλος, Αθήνα: 115-136.
- Helzle, M. (2009). 'Ibis', στο P. E. Knox (επιμ.) *A Companion to Ovid* (Blackwell Companions to the Ancient World), Chichester: 184-193.
- Jacobson, H. (1974). *Ovid's Heroides*, Princeton.
- Kauffman, L. (1986), *Discourses of desire: gender, genre, and epistolary fiction*, Ithaca and London.
- Kennedy, D. F. (2010). «Επιστολικότητα: οι *Heroides*», στο P. Hardie (επιμ.) *Οβίδιος. The Cambridge Companion*, μτφρ.- επιμ. A.N. Μιχαλόπουλος & X. N. Μιχαλόπουλος, Αθήνα: 309-330.
- Kenney, E. J. (1996). *Ovid: Heroides XVI-XXI*, Cambridge.
- Knox, P. E. (1995). *Ovid Heroides. Select Epistles*, Cambridge.
- _____ (εκδ.) (2009), *A Companion to Ovid. Blackwell Companions to the Ancient World*, Chichester.
- Lindheim, S.H. (2003). *Mail and female. Epistolary narrative and desire in Ovid's Heroides*, Madison.
- Martelli, F. K. A. (2013). *Ovid's Revisions: The Editor as Author*, Cambridge; New York.
- Μιχαλόπουλος, A.N. (2008). «Sed quid mihi prodest? (Ov. Her. 1.47): «γυναίκεία» οπτική και ανδροκρατούμενος κόσμος στις Ηρωίδες του Οβιδίου», στο Κοντογιάννη, Β. (επιμ.), *Λόγος γυναικών*, Αθήνα: 339-54.

- Μιχαλόπουλος, Α. Ν. (2014). *Οβίδιος, Ηρωίδες 20-2: Ακόντιος και Κυδίππη. Εισαγωγή, Κείμενο, Μετάφραση, Σχόλια*, Αθήνα.
- Michalopoulos, C.N. (2006), *Ovid's Heroides 4 and 8. A Commentary with introduction*, PhD Diss. Leeds.
- Palmer, A. (1967). *P. Ovidi Nasonis Heroides, with the Greek translation of Planudes*
[Completed by L. C. Purser], Hildesheim.
- Rosati, G. (1992), "L'elegia al femminile: le Heroides di Ovidio (e altre Heroides)",
MD 29: 71-94
- Rosenmeyer, P. A. (2001). *Ancient Epistolary Fictions. The Letter in Greek Literature*, Cambridge.
- Sabot, A.F.(1981), 'Les Héroïdes d' Ovide', *ANRW* II 31.4: 2552-2636.
- Spentzou, E. (2003). *Readers and writers in Ovid's Heroides. Transgressions of Genre and Gender*, Oxford.
- _____ (2005). 'Silenced subjects: Ovid and the heroines in exile', in R. Ancona and E. Greene (eds.) *Gendered Dynamics in Latin Love Poetry*. Baltimore: 318–40.
- Thorsen, T. S. (2007). *Scribentis Imagines in Ovidian Authorship and Scholarship: A Study of the Epistula Sapphus*. Diss. University of Bergen.
- Thorsen, T. S. (2014). *Ovid's Early Poetry. From his single Heroides to his Remedia amoris*, Cambridge.
- Vaiopoulos, V. (2009a). 'Léandre dans Ov., Her. 18: conformation avec les stéréotypes et dépassement de l'identité élégiaque', *Ágora* 11 : 77-128.
- _____ (2009b). 'Hypermetra as seen by Ovid in Epist. 14', *Eikasmos* 20: 199-222.
- _____ (2010), 'Exclusus amator dans Ov. Epist. 18 et 19: traits du paraclausithyron', *Athenaeum* 98: 153-172.
- _____ (2013), 'Between Lament and Irony: Some Cross-references in Ovid's Heroides 6 and 12', *Mediterranean Studies* 12: 122-148.
- _____ (2014), 'Hypermetra as soror querens. Reading Ovid's Her., 14', *RCCM* 14: 273-314.
- _____ (2015), 'Cases of Link between Hypsilyle's and Medea's Epistles to Jason (Ov. Epist. 6 and 12)', στο Georgios Xenis (ed.), *Literature, Scholarship, Philosophy, and History. Classical Studies in Memory of Ioannis Taifakos*, Stuttgart: 107-128.
- Volk, K. (2010). *Ovid* (Blackwell Introductions to the Classical World), Chichester.
- Βαϊόπουλος Β. (2019). *Οβίδιος. Ηρωίδες 18-19 (Λέανδρος-Ηρώ)*. Αθήνα.
- Βαϊόπουλος Β. – Μιχαλόπουλος Α. – Μιχαλόπουλος Χ. (2020). *Οβίδιος Ηρωίδες (1-15)*. Αθήνα.

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ
(ΜΔΑ05) ΙΣΤΟΡΙΟΓΡΑΦΙΑ: ΠΕΡΣΙΚΕΣ ΚΑΙ ΑΙΓΥΠΤΙΑΚΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΣΤΟ ΕΡΓΟ ΤΟΥ ΗΡΟΔΟΤΟΥ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	Φιλολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Μεταπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΜΔΑ05	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Β΄
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ιστοριογραφία (Περσικές και αιγυπτιακές διηγήσεις στο έργο του Ηρόδοτου)		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Σεμιναριακές συναντήσεις με ενεργό συμμετοχή των φοιτητών	3	10	
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	Επιστημονικής ειδίκευσης		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνικά		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uoa.gr/courses/PHIL1251/ https://uoa.academia.edu/loannisKonstantakos/Teaching-Documents		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

<p>Μαθησιακά Αποτελέσματα <i>Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος. Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α</i></p>
--

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

Πρώτα-πρώτα, το σεμινάριο αυτό παρέχει στους μεταπτυχιακούς φοιτητές και στις φοιτήτριες πλήρη και εποπτική γνώση της σύγχρονης επιστημονικής έρευνας γύρω από το έργο του Ηρόδοτου και τα ποικίλα θέματα και υλικά του: εθνογραφία και ιστορία των ανατολικών λαών, ιστορία των Περσικών πολέμων, νουβέλες και ανέκδοτα, επιστημονικές και φιλοσοφικές αντιλήψεις, σχέση με την πνευματική ζωή του πέμπτου αιώνα, εξέλιξη και σύνθεση του έργου.

Κατά δεύτερον, προσφέρει εκτεταμένη εξοικείωση με την ιστορία, τη γραμματεία και τον πολιτισμό των λαών της αρχαίας Εγγύς Ανατολής, όσοι αλληλεπέδρασαν με τον κλασικό ελληνικό κόσμο και αντικατοπτρίζονται στο έργο του Ηρόδοτου: Ιράν, Βαβυλώνιοι και Μεσοποταμία, Λυδοί και άλλοι λαοί της Ανατολίας (συμπεριλαμβανομένου του υποβάθρου των Χετταίων), Ινδία, Συρία και Παλαιστίνη.

Κατά τρίτον, παρέχει συνολική επισκόπηση των πηγών πληροφόρησης και των γνώσεων του Ηρόδοτου όσον αφορά τους πολιτισμούς της Ανατολής, ιδίως το Ιράν και την Αίγυπτο, δευτερευόντως τη Λυδία και την Ινδία. Διερευνώνται τα ταξίδια του αρχαίου ιστορικού, οι πληροφοριοδότες του και οι τρόποι επικοινωνίας του με αλλόγλωσσους και αλλόφυλους.

Κατά τέταρτον, το σεμινάριο επικεντρώνεται στην εφαρμογή όλων των παραπάνω γνώσεων στη μελέτη του έργου του Ηρόδοτου, ιδίως στα τέσσερα πρώτα βιβλία της *Ιστορίας* του. Αναδεικνύονται τα παράλληλα που υπάρχουν ανάμεσα στις διηγήσεις του Ηρόδοτου και στις μυθικές, ιστορικές και αφηγηματικές παραδόσεις των λαών της Ανατολής. Διερευνάται πώς μεταπλάστηκε το ανατολικό αφηγηματικό υλικό από τους Έλληνες, πώς εμπλουτίστηκε με νέα μοτίβα και επεισόδια, τι συνεισέφερε ο ίδιος ο Ηρόδοτος σε αυτή τη μετάπλαση, σε τι συνίσταται εντέλει η αφηγηματική τέχνη του αρχαίου ιστορικού.

Κατά πέμπτον, το σεμινάριο ασκεί τους φοιτητές στη συζήτηση φιλολογικών προβλημάτων με βάση την αυστηρή επιστημονική μεθοδολογία και σε περιβάλλον κριτικής και διαλεκτικής επικοινωνίας με τον διδάσκοντα και τους λοιπούς συμμετέχοντες. Επίσης, ασκεί τους φοιτητές στη μεθοδολογία και τεχνική της σύνθεσης επιστημονικών εργασιών, με κριτική επισκόπηση της βιβλιογραφίας και οργανωμένη επιχειρηματολογία για την περιγραφή και αντιμετώπιση ιστορικο-λογοτεχνικών και ερμηνευτικών ζητημάτων.

Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές και φοιτήτριες θα αξιοποιήσουν αυτές τις γνώσεις για την παραπέρα πνευματική και επιστημονική εξέλιξή τους στο πεδίο της φιλολογικής έρευνας. Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του σεμιναρίου, θα έχουν μάθει να αντιμετωπίζουν ιστορικο-λογοτεχνικά, ερμηνευτικά και φιλολογικά προβλήματα που έχουν να κάνουν με τη μελέτη, την ιστορία και την ερμηνεία του έργου του Ηρόδοτου, καθώς και με την ιστορία και φιλολογία των αρχαίων λαών της Ανατολής, ιδίως των λαών του Ιράν και της Αιγύπτου. Κατά δεύτερον, θα είναι σε θέση να μελετούν κριτικά την επιστημονική βιβλιογραφία, να αντιπαρατίθενται στα ευρήματα και στις απόψεις των προγενέστερων ερευνητών, να αφομοιώνουν την επιστημονική γνώση των παλαιότερων γενεών και να την χρησιμοποιούν ως βάση για τις δικές τους, νέες ερμηνείες. Κατά τρίτον, θα έχουν ασκηθεί να

οργανώνουν την επιχειρηματολογία τους και να συγγράφουν επιστημονικές εργασίες με σαφήνεια, ευκρινή διάταξη των ιδεών και στέρεη μεθοδολογία. Κατά τέταρτον, θα έχουν επίσης αποκτήσει εμπειρία στο να συζητούν κριτικά σε επιστημονικό περιβάλλον, να διατυπώνουν ιδέες και αντιρρήσεις σε αντιπαράθεση με άλλους επιστήμονες, να ανασκευάζουν τις απόψεις άλλων ή να αναθεωρούν τις δικές τους, σε αδιάλειπτη προσπάθεια για την επίλυση του φιλολογικού ζητήματος και την ανακάλυψη της επιστημονικής αλήθειας.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;

<i>Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών</i>	<i>Σχεδιασμός και διαχείριση έργων</i>
<i>Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις</i>	<i>Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα</i>
<i>Λήψη αποφάσεων</i>	<i>Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον</i>
<i>Αυτόνομη εργασία</i>	<i>Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου</i>
<i>Ομαδική εργασία</i>	<i>Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής</i>
<i>Εργασία σε διεθνές περιβάλλον</i>	<i>Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης</i>
<i>Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον</i>	<i>.....</i>
<i>Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών</i>	<i>Άλλες...</i>
	<i>.....</i>

Με την επιτυχή παρακολούθηση και ολοκλήρωσή του, το μάθημα αποσκοπεί στο να έχει αποκτήσει ο φοιτητής τις παρακάτω ικανότητες:

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
 Αυτόνομη εργασία
 Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
 Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
 Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
 Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
 Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
 Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
 Αναλυτική και συνθετική σκέψη
 Κριτική σκέψη
 Διαχείριση χρόνου
 Προγραμματισμός
 Δημιουργικότητα
 Διαχείριση της πληροφορίας
 Αποτελεσματική ανταπόκριση σε προθεσμίες
 Ευελιξία/Προσαρμοστικότητα
 Επίλυση προβλημάτων

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Το έργο του Ηρόδοτου, περίγραμμα, ζητήματα δομής και σύνθεσης.
2. Ιστορία, πολιτισμός και γραμματείες των ανατολικών λαών: Χετταίοι και κατοπινοί λαοί της Ανατολίας, Μεσοποταμία, Συρία και Ισραήλ.
3. Ιστορία, πολιτισμός και γραμματείες των ανατολικών λαών: Ιράν, Ινδία, Αίγυπτος.
4. Ιστορία και μυθική παράδοση του αρχαίου Ιράν.
5. Ηρόδοτος και Περσία: πηγές, πληροφοριοδότες, ιστορική θεώρηση.
6. Η ιστορία του συμβουλίου του Ξέρξη (Ηρόδοτος 7.8-19). Περσικό υλικό και ηροδότεια μετάπλαση.
7. Η ιστορία του τρελού βασιλιά Καμβύση (Ηρόδοτος 3.1-38, 61-66). Περσικό υλικό, αιγυπτιακή προπαγάνδα και ηροδότεια μετάπλαση.
8. Ιστορία, λογοτεχνία και μυθική παράδοση της αρχαίας Αιγύπτου.
9. Ηρόδοτος και Αίγυπτος: πηγές, πληροφοριοδότες, ιστορική θεώρηση.
10. Η ιστορία του φαραώ Μυκερίνου (Ηρόδοτος 2.124-134). Αιγυπτιακό υλικό και ηροδότεια μετάπλαση.
11. Γενική επισκόπηση.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ – ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<p>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</p>	<p>Πρόσωπο με πρόσωπο.</p>	
<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</p>	<p>Ηλεκτρονική επικοινωνία με φοιτητές με χρήση ΤΠΕ Πλατφόρμα eclass Προπάντων, η παλαιότερη τεχνολογία του κόσμου: μαυροπίνακας και γράψιμο με κιμωλία.</p>	
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</p> <p>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</p>	<p>Δραστηριότητα</p>	<p>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</p>
	<p>Συνεδρίες σεμιναρίου</p>	<p>30 ώρες</p>
	<p>Μελέτη κειμένων και βιβλιογραφίας, προετοιμασία για συνεδρίες</p>	<p>100 ώρες</p>
	<p>Συγγραφή εργασίας</p>	<p>120 ώρες</p>
	<p></p>	<p></p>
	<p></p>	<p></p>
	<p>Σύνολο Μαθήματος</p>	<p>250 ώρες</p>
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια</p>	<p>Συμμετοχή στις συζητήσεις κατά τις συνεδρίες του σεμιναρίου (40 %) Γραπτή εργασία (60 %)</p> <p>Για τον τρόπο αξιολόγησης, οι φοιτητές ενημερώνονται από το πρώτο μάθημα. Προκειμένου για την τελική εργασία τους, λαμβάνουν αναλυτικά γραπτά σχόλια, βάσει των οποίων αιτιολογείται πλήρως ο βαθμός.</p>	

Παρουσίαση, Εργαστηριακή
Εργασία, Κλινική Εξέταση
Ασθενούς, Καλλιτεχνική
Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες

Αναφέρονται ρητά
προσδιορισμένα κριτήρια
αξιολόγησης και εάν και που
είναι προσβάσιμα από τους
φοιτητές.

(5)ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Προτεινόμενη Βιβλιογραφία:

- W. Aly, *Volksmärchen, Sage und Novelle bei Herodot und seinen Zeitgenossen*, επιμ. L. Huber, Γοττίγγη 1969.
- D. Asheri-A. Lloyd-A. Corcella, *A Commentary on Herodotus Books I–IV*, Οξφόρδη 2007.
- E. Bakker-I. J. F. de Jong-H. van Wees (επιμ.), *Brill’s Companion to Herodotus*, Leiden 2002.
- E. Baragwanath-M. de Bakker (επιμ.), *Myth, Truth and Narrative in Herodotus*, Οξφόρδη 2012.
- R. Bichler, *Herodots Welt: Der Aufbau der Historie am Bild der fremden Länder und Völker, ihrer Zivilisation und ihrer Geschichte*, Βερολίνο 2011.
- P. Briant, *From Cyrus to Alexander. A History of the Persian Empire*, Winona Lake 2002.
- C. Dewald-J. Marincola (επιμ.), *The Cambridge Companion to Herodotus*, Καίμπριτζ 2006.
- C. Froidefond, *Le mirage Égyptien dans la littérature grecque d’Homère à Aristote*, Aix-en-Provence 1971.
- I. Gershevitch (επιμ.), *The Cambridge History of Iran*, τόμ. 2: *The Median and Achaemenian Periods*, Cambridge 1985.
- T. Haziza, *Le kaléidoscope hérodotéen: Images, imaginaire et représentations de l’Égypte à travers le Livre II d’Hérodote*, Παρίσι 2009.
- P. Högemann, *Das alte Vorderasien und die Achämeniden. Ein Beitrag zu Herodot-Analyse*, Wiesbaden 1992.
- I. M. Konstantakos, «Trial by Riddle: The Testing of the Counsellor and the Contest of Kings in the Legend of Amasis and Bias», *Classica et Mediaevalia* 55 (2004) 85–137.
- I. M. Κωνσταντάκος, *Άκίχαρος. Ή Διήγηση του Άκικάρ στην αρχαία Ελλάδα*, τόμ. 1: *Γένεση και αφηγηματικό ύλικό*, τόμ. 2: *Άπό τόν Δημόκριτο στούς Περιπατητικούς*, Αθήνα 2008.
- I. M. Κωνσταντάκος, *Θρύλοι και παραμύθια για τή χώρα του χρυσοῦ: Αρχαιολογία ένός παραμυθιακοῦ μοτίβου*, Αθήνα 2011.
- I. M. Konstantakos, «Cambyses and the sacred bull (Herodotus 3.27-29 and 3.64): History, fiction, propaganda», στο V. Liotsakis & S. Farrington (επιμ.), *The art of history: Literary perspectives on Greek and Roman historiography*, Βερολίνο 2016, 37–72.

- I. M. Konstantakos, «Time, thy pyramids: The *novella* of Mycerinus (Herodotus 2.129-134)», στο E. Bowie (επιμ.), *Herodotus: narrator, scientist, historian*, Βερολίνο 2018, 77–107.
- D. M. Lewis, «Persians in Herodotus», στο *The Greek historians: Literature and history. Papers presented to A. E. Raubitschek*, Saratoga 1985, 101–117.
- A. B. Lloyd, «Herodotus' Account of Pharaonic History», *Historia* 37 (1988) 22–53.
- A. B. Lloyd, *Herodotus, Book II*, τόμ. 1–3, Leiden 1975–1988.
- C. W. Müller, *Legende — Novelle — Roman. Dreizehn Kapitel zur erzählenden Prosaliteratur der Antike*, Γοττίγγη 2006.
- R. V. Munson, *Telling Wonders. Ethnographic and Political Discourse in the Work of Herodotus*, Ann Arbor 2001.
- G. Nenci-O. Reverdin (επιμ.), *Hérodote et les peuples non-Grecs*, Vandœuvres & Γενεύη 1990.
- H.-G. Nesselrath, «Herodot und der griechische Mythos», *Poetica* 28 (1996) 275–296.
- J. Redfield, «Herodotus the Tourist», *Classical Philology* 80 (1985) 97–118.
- K. Reinhardt, «Herodots Persergeschichten. Östliches und Westliches im Übergang von Sage zu Geschichte», στο K. Reinhardt, *Vermächtnis der Antike. Gesammelte Essays zur Philosophie und Geschichtsschreibung*, επιμ. C. Becker, Γοττίγγη 1966, 133–174.
- R. Rollinger-B. Truschneegg-R. Bichler (επιμ.), *Herodot und das Persische Weltreich*, Wiesbaden 2011.
- J. Tatum, «Herodotus the Fabulist», στο M. Picone & B. Zimmermann (επιμ.), *Der antike Roman und seine Mittelalterliche Rezeption*, Ζυρίχη 1996, 29–48.
- R. Thomas, *Herodotus in Context. Ethnography, Science and the Art of Persuasion*, Cambridge 2000.
- J. Van Seters, *In Search of History: Historiography in the Ancient World and the Origins of Biblical History*, New Haven & Λονδίνο 1983.

- Συναφή επιστημονικά περιοδικά:

Ελληνικά. Περιοδικό σύγγραμμα της Εταιρίας Μακεδονικών Σπουδών

Classical Quarterly

American Journal of Philology

Illinois Classical Studies

Yale Classical Studies

Transactions of the American Philological Association

Mnemosyne. Bibliotheca Classica Batava

Rheinisches Museum für Philologie

Hermes

Historia

Quaderni Urbinati di Cultura Classica

Athenaeum

Maia. Rivista di letterature classiche

Studi Classici e Orientali

Journal of Cuneiform Studies

Journal of Near Eastern Studies

Journal of the Ancient Near Eastern Society

Bulletin of the American Schools of Oriental Research

Journal of Cuneiform Studies

Journal of Egyptian Archaeology
 Bulletin de l'Institut Français d'Archéologie Orientale
 Journal of Biblical Literature
 Zeitschrift für Ägyptische Sprache und Altertumskunde
 Zeitschrift für Assyriologie und Vorderasiatischen Archäologie
 Zeitschrift der Deutschen Morgenländischen Gesellschaft

**ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ
 (ΜΔΑ06) ΑΤΤΙΚΗ ΡΗΤΟΡΕΙΑ**

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΜΔΑ06	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Β'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΑΤΤΙΚΗ ΡΗΤΟΡΕΙΑ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	10	
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων	ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΟΧΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uoa.gr/courses/PHIL1130/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- *Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης*
- *Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β*
- *Περίληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων*

Αντικείμενο του σεμιναρίου είναι η μελέτη αττικών ρητορικών λόγων με έμφαση στις πληροφορίες που κομίζουν για το αττικό δίκαιο. Θα μελετηθούν λόγοι που αφορούν κυρίως σε υποθέσεις ανθρωποκτονίας, κακοποίησης, σεξουαλικής δραστηριότητας, οικονομικού εγκλήματος, προδοσίας και οικογενειακού δικαίου. Στόχος του σεμιναρίου είναι να καταδειχθεί πώς σε συγκεκριμένους λόγους διαμορφώνεται η επιχειρηματολογία και πώς γίνεται ρητορική αξιοποίηση διατάξεων του αττικού δικαίου, προκειμένου να ενισχυθεί η αξιοπιστία των ομιλητών.

Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του σεμιναρίου ο φοιτητής/φοιτήτρια θα:

- έχει μελετήσει μια σειρά σημαντικών αττικών δικανικών κειμένων
- έχει αποκτήσει ειδικές γνώσεις για το γραμματειακό είδος της ρητορικής και για το αττικό δίκαιο
- είναι σε θέση να διακρίνει τα δομικά στοιχεία ενός ρητορικού λόγου
- έχει την ικανότητα να εντοπίζει και να αξιολογεί τις τεχνικές πειθούς ενός ρητορικού κειμένου, που αποτελούν διαχρονικές τεχνικές σύνθεσης πειστικής επιχειρηματολογίας
- αντιλαμβάνεται τον ρόλο του ρήτορα
- έχει αποκτήσει εξοικείωση με τη γλώσσα, το ύφος και την τεχνική σημαντικών ρητορικών κειμένων της κλασικής αρχαιότητας
- γνωρίζει βασική ορολογία, αρχαία αλλά και σύγχρονη, του δικαίου και της ρητορικής
- έχει εξοικειωθεί με τις βασικές σύγχρονες κατευθύνσεις της έρευνας στα γνωστικά πεδία της ιστορίας του δικαίου και της ρητορικής
- μπορεί να αξιοποιήσει σύγχρονες θεωρίες στη μελέτη αρχαίων ρητορικών κειμένων
- έχει αναπτύξει κριτική ικανότητα κατά την αξιολόγηση και σύγκριση επιστημονικών θεωριών και την εφαρμογή τους στη μελέτη αρχαίων κειμένων
- έχει αναλύσει κριτικά επιστημονικές δημοσιεύσεις στα γνωστικά πεδία της ρητορικής και του αττικού δικαίου
- έχει εξασκηθεί στο να εντοπίζει ερευνητικά ζητήματα και ερωτήματα και να τα πλαισιώνει με τη θεωρία αρχαίου δικαίου και ρητορικής
- μπορεί να συνδυάζει και να αξιολογεί πληροφορίες που προέρχονται από

διαφορετικές πηγές και από διαφορετικά γνωστικά πεδία (λογοτεχνία, δίκαιο, επιγραφική, παπυρολογία, σύγχρονες θεωρίες δικαίου, αφηγηματολογίας κ.ά.)

- έχει κατανοήσει και εφαρμόσει τη μέθοδο σωστής αξιοποίησης της βιβλιογραφίας
- διατυπώνει με σαφήνεια, ακρίβεια και πληρότητα την επιχειρηματολογία του στον προφορικό και γραπτό λόγο
- έχει εξασκηθεί στην ερευνητική εργασία ως μέλος ομάδας

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;.

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

.....

Άλλες...

.....

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών με τη χρήση και της σχετικής τεχνολογίας

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Για να επιτευχθούν οι στόχοι του σεμιναρίου οι φοιτητές λαμβάνουν μέσω του η-τάξη αρκετές ημέρες πριν από κάθε συνάντηση ένα φυλλάδιο, όπου αναγράφεται ο τίτλος και το συγκεκριμένο θέμα μελέτης και συζήτησης κάθε μαθήματος. Το

φυλλάδιο περιλαμβάνει παραπομπές σε κείμενο της αττικής (δικανικής κυρίως) ρητορείας, βασικότατη βιβλιογραφία (δύο συνήθως άρθρα ή κεφάλαια από βιβλία), περαιτέρω βιβλιογραφία και θέματα προς συζήτηση. Οι συμμετέχοντες στο σεμινάριο οφείλουν να προετοιμαστούν έχοντας μελετήσει το κείμενο που ορίζεται κάθε φορά, ενώ διαφορετική ομάδα φοιτητών έχει αναλάβει να παρουσιάσει ευσύνοπτα τα δύο βασικά άρθρα ή κεφάλαια. Κατά τη διάρκεια της συνάντησης μετά την παρουσίαση των άρθρων ακολουθεί η μελέτη του κειμένου με βάση τα θέματα που έχουν οριστεί. Στο τέλος του κάθε σεμιναρίου έχει εντοπιστεί η επιχειρηματολογία συγκεκριμένου κάθε φορά ρητορικού κειμένου και έχει καταδειχθεί πώς συγκεκριμένες διατάξεις του αττικού δικαίου έχουν ρητορικά αξιοποιηθεί, ώστε να ενισχύσουν την αξιοπιστία του ομιλητή.

Οι τίτλοι που μαρτυρούν τη βασική θεματική των σεμιναρίων ανά εβδομάδα έχουν ως εξής:

- Οι αρχαίοι νομοθέτες
- Μέτοικοι και δούλοι
- Γυναίκες
- Μάρτυρες και συνήγοροι
- Βουλόμενος και συκοφάντης
- Αδικήματα σεξουαλικής φύσης
- Οίκος και νόμος
- Διαφθορά και προδοσία
- Ανθρωποκτονίες
- Νόμος και θεοί

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ – ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<p>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</p>	<p>Πρόσωπο με πρόσωπο</p>	
<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</p>	<p>Χρήση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και ηλεκτρονικής τάξης, Power point, συναφών ηλεκτρονικών βάσεων δεδομένων και ψηφιακών εργαλείων</p>	
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές</p>	<p>Δραστηριότητα</p>	<p>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</p>
	<p>Διαλέξεις και Σεμινάρια</p>	<p>20</p>
	<p>Αυτοτελής Μελέτη και Ανάλυση Βιβλιογραφίας</p>	<p>110</p>
	<p>Διαδραστική διδασκαλία/συνεργασία</p>	<p>15</p>
	<p>Συγγραφή εργασίας</p>	<p>105</p>
	<p></p>	<p></p>

<p>επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</p> <p>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</p>	<table border="1"> <tr> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Σύνολο Μαθήματος</td> <td>250</td> </tr> </table>			Σύνολο Μαθήματος	250
Σύνολο Μαθήματος	250				
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</p> <p>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</p> <p>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</p>	<p>Η αξιολόγηση των φοιτητών γίνεται στην ελληνική βάσει τριών κριτηρίων:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Συμμετοχή στο μάθημα και μελέτη κειμένων σε ποσοστό 20% • Κριτικές παρουσιάσεις άρθρων και μελετών σε ποσοστό 20% • Συγγραφή τελικής εργασίας σε ποσοστό 60% <p>Για τον τρόπο αξιολόγησης οι φοιτητές ενημερώνονται ήδη στο πρώτο μάθημα. Επιπλέον, γίνεται ανάρτηση σχετικών ανακοινώσεων στην η-τάξη του διδάσκοντος. Τα κριτήρια αξιολόγησης και η εξεταστέα ύλη είναι αναρτημένα στην η-τάξη.</p>				

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

<p>- Προτεινόμενη Βιβλιογραφία:</p> <p>Βασικά εγχειρίδια αττικού δικαίου: Gagarin, M. & D. Cohen (eds.), <i>The Cambridge Companion to Ancient Greek Law</i>, Cambridge 2005.   Harrison, A. R. W., <i>The Law of Athens</i> (vols. 1 & 2), Oxford 1968-1971.   MacDowell, D. M., <i>Το δίκαιο στην Αθήνα των κλασικών χρόνων</i>, μτφρ. Γ. Μαθιουδάκη, Αθήνα 1986. (London 1978)</p>
--

Phillips, D., *The Law of Ancient Athens*, Ann Arbor 2013.

Todd, S. C., *The Shape of Athenian Law*, Oxford 1993.

NOMOI <https://www.sfu.ca/nomoi/>

Λοιπή βασική βιβλιογραφία:

Allen, D., *The World of Prometheus. The Politics of Punishing in Democratic Athens*. 2002.

Arnaoutoglou, I., *Ancient Greek Laws, a Sourcebook*. London and New York 1998.

Arnaoutoglou, I., 'Pollution in the Athenian Homicide Law', *RIDA* 40 (1993) 109-137.

Bauman, R. A., *Political Trials in Ancient Greece*. London 1990.

Blok J. & A. Lardinois (eds.), *Solon of Athens: New Historical and Philological Approaches*, Leiden 2006.

Brickhouse & Smith, *Socrates on Trial*. Princeton 1989.

Brickhouse & Smith, *The Trial and Execution of Socrates: Sources and Controversies*. Oxford 2002.

Carawan, E., *Rhetoric and the Law of Draco*. Oxford 2001.

Carawan, E. M., 'Apophysis and Eisangelia: The Role of the Areopagos in Athenian Political Trials', *GRBS* 26 (1985) 115-140.

Carawan, E. M., 'Andocides' Defence and MacDowell's Solution', in *Law, Rhetoric, and Comedy in Classical Athens: Essays in Honour of D. M. MacDowell*. Swansea 2004.

Carey, C., 'Apollodoros' Mother: the Wives of Enfranchised Aliens in Athens', *CQ* 41 (1991) 84-89.

Carey, C., 'The Return of the Radish, or Just when you thought it was safe to go back into the kitchen', *LCM* 18 (1993) 53-55.

Carey, C., 'The Witness' exomosis in the Athenian Courts', *CQ* 44 (1995) 1-6.

Carey, C., 'Adultery and Rape in Athenian Law', *CQ* 44 (1995)

Carey, C., 'Legal Space in Classical Athens', *Greece & Rome* 41 (1994) 1-15.

Carey, C., 'Nomos in Attic Rhetoric and Oratory', *JHS* 116 (1999)

Carey, C., 'The Shape of Athenian Laws', *CQ* 48 (1998) 93-109.

Carey, C., 'Solon in the Orators', *Trends in Classics* 7: 110-128.

Carey, C., 'Rape and Adultery in Athenian Law', *CQ* 44 (1995) 407-417.

Carey, C., 'Artless Proof in Aristotle and the Orators', *BICS* 39 (1994) 95-106.

Carey, C., Giannadaki, I. Griifith-Williams B., (eds.), *Use and Abuse of Law in the Athenian Courts*. Leiden 2018 (πολλές συμβολές).

Christ, M. R., 'Ostracism, Sykophancy, and Deception of the Demos: [Arist.] Ath. Pol. 43.6', *CQ* 42 (1992) 336-346.

Cohen, D., *Law, Sexuality and Society*. Cambridge 1991.

Cohen, D., *Law, Violence and Community in Classical Athens*. Cambridge 1995.

Cohen, D., 'The Social Context of Adultery at Athens', in Cartledge, Millett & Todd (eds.) *Nomos: essays in Athenian Law, politics and society*, Cambridge 1990.

Cohen, D., *Theft in Athenian Law*. Munich 1983.

Cohen, E. E., 'Whoring under Contract. The Legal Status of Prostitutes in Fourth-Century Athens', in Hunter & Edmondson (eds.), *Law and Social Status*. Oxford 2000.

Cohen, E. E., *The Athenian Nation*, Princeton 2000

Cole, S. G. 'Greek Sanctions Against Sexual Assault', *CP* 79 (1984) 97-113.

Cox, C. A., *Household Interests: Property, Marriage Strategies and Family Dynamics in Ancient Athens*. Princeton NJ 2001.

Davidson, J. A., *Courtesans and Fishcakes: Consuming Passions of Classical Athens*. London 1997.

Davies, J. K., *Athenian Citizenship. The Descent Group and Alternatives*. 1978.

Deacey, S. and Pierce, K. F. (eds.), *Rape in Antiquity: Sexual Violence in the Greek and Roman Worlds*. London 1997.

Dover, K. J., *Greek Homosexuality*. London 1978.

Edwards, M. J. and Spatharas, D. (eds.), *Forensic Narratives in the Athenian Courts*. New York 2020.

Eustathiou, A., 'The Euthyna Procedure in Fourth Century and the Case On the False Embassy', *Dike* 10.

Fisher, N. R. E., *Social Values in Classical Athens*. London & Toronto 1976.

Fisher, N. R. E., *Hybris. A Study in the Values of Honor and Shame in Ancient Greece*. London 1992.

Fisher, N. R. E., *Aeschines Against Timarchos*. Oxford 2001.

Fisher, N. R. E., 'Violence, Masculinity, and Law in Classical Athens', in Foxhall/Salmon (eds.), *When Men were Men: Masculinity, Power and Identity in Classical Antiquity*. London and New York 2001.

Foxhall, L. 'Household, Gender and Property in Classical Athens', *CQ* 39 (1989)

Foxhall, L. 'The Law and the Lady; Women and Legal Proceedings in Classical Athens', in Foxhall and Lewis (eds.), *Greek Law in its Political Setting*. Oxford 1999.

Gagarin, M., *Early Greek Law*. Berkeley and Los Angeles 1986.

Gagarin, M., 'The Prosecution of Homicide in Athens', *GRBS* 20 (1979) 301-323.

Gagarin, M., *Drakon and the Early Athenian Homicide Law*.

Gagarin, M., 'The Torture of Slaves in Athenian Law', *CP* 91 (1996) 1-18.

Gagarin, M., 'Self-defence in Athenian Homicide Law', *GRBS* (1978) 111-120.

Gagarin, M. & D. Cohen (eds.), *The Cambridge Companion to Ancient Greek Law*. Cambridge 2005 (όλες οι συμβολές)

Gagarin, M., 'Women's Voices in Attic Oratory', στο A. Lardinois & L. McClure (eds.) *Making Silence Speak: Women's Voices in Greek Literature and Society*, Princeton 2001, pp. 161-176.

Gagarin, M., 'Women in Athenian Courts', *Dike* 1 (1998) 39-51.

Gagarin, M., *Writing Greek Law*. Cambridge 2008.

Garland, R., *Introducing New Gods: The Politics of Athenian Religion*. Ithaca 1992.

Garner, R., *Law and Society in Classical Athens*. London and Sydney 1987.

Glazebrook, A., 'The Making of a Prostitute: Apollodoros' s Portrait of Neaira', *Arethusa* 38 (2005) 161-187.

Gould, J., 'Law, Custom and Myth: Aspects of the Social Position of Women in Classical Athens', *JHS* 100 (1980) 38-59.

Halperin, D., *One Hundred Years of Homosexuality*. London and New York 1990.

Hansen, M. H., *The Athenian Democracy in the Age of Demosthenes*.

Hansen, M. H., 'Eisangelia in Athens: A Reply', *JHS* 100 (1980).

Hansen, M. H., 'Graphe or Dike Traumatous?', in *GRBS* 24 (1983) 307-320.

Hansen, M.H., 'Solonian Democracy in Fourth-Century Athens', in R. Fears (ed.), *Aspects of Athenian Democracy*, Copenhagen 1990, pp. 71-99.

Hansen, M.H., *The Sovereignty of the People's Court in Athens in the Fourth Century B.C., and the Public Action Against Unconstitutional Proposals*. Odense 1974.

Hansen, M. H., 'The Prosecution of Homicide in Athens', *GRBS* 22 (1981) 11-30.

Harris, E. M., 'Did the Athenians Regard Seduction as a Worse Crime than Rape?', *CQ* 40 (1990) 370-377.

Hansen, M. H., *Apagoge, Endeixis and Ephegesis*. Odense 1976.

Harris, E. M., 'The Family, the Community and Murder. The Role of Pollution in Athenian Homicide Law', in C. Ando & J. Rüpke (eds.), *CQ* 39 (1989) 10-21.

Harris, E. M., 'Did the Athenians Regard Seduction as a Worse Crime than Rape?', *CQ* 40 (1990) 370-377.

Harris, E. M., 'The Penalty for Frivolous Prosecution in Athenian Law', in E. Harris, *Democracy and the Rule of Law in Classical Athens*, Cambridge 2006, 405-422.

Harris, E. M., *The Rule of Law in Action in Democratic Athens*. Oxford 2013 (πολλά άρθρα)

Harris E. M., *Democracy and the Rule of Law in Classical Athens*. Cambridge 2006 (ιδίως οι ενότητες άρθρων III, IV).

Harvey, D., 'The Sykophant and Sykophancy: Vexatious Redefinition?', in Cartledge, Millett, Todd (eds.), *Nomos*. Cambridge 1990.

Harvey, D., 'Dona ferentes: Some Aspects of Bribery in Greek Politics; in Cartledge and Harvey (eds.), *Crux*, 76-117.

Harvey, D., 'The Sykophant and Sykophancy: Vexatious Redefinition?', in Cartledge, Millett and Todd, *Nomos*, Cambridge 1990, 103-121.

Hatzilambrou, R., "Abuse of Inheritance Law in Isaios?", in C. Carey, I. Giannadaki, B. Griffith-Williams (eds.), *Use and Abuse of Law in the Athenian Courts*, pp. 336–351. Leiden and Boston 2018.

Hatzilambrou, R., *Isaeus 3: On the Estate of Pyrrhus*. Newcastle 2018.

Humphreys, S. C., *The Family, Women and Death*.

Humphreys, S. C., 'Social Relations on Stage: Witnesses in Classical Athens', in *History and Anthropology* 1: 313-369 = chapter in E. Carawan, *Oxford Readings in the Attic Orators*, Oxford 2007.

Hunter, V. J., *Policing Athens: Social Control in the Attic Lawsuits, 420-320 B.C.* Princeton NJ 1994.

Hunter, V. J., 'Social Distinctions in Athenian Law', in Hunter and Edmonson, *Law and Social Status*. Oxford 2000.

Hunter, V. J., 'Policing Public Debtors in Classical Athens', *Phoenix* 54 (2000) 21-38.

Isager, S. & Hansen, M. H., *Aspects of Athenian Society in the Fourth Century B.C.* Odense 1975.

Johnstone, S., *Disputes and Democracy. The Consequences of Litigation in Ancient Athens*. Austin TX 1999.

Johnstone, S., 'Women, Property, and Surveillance in Classical Athens', *CA* 22 (2003) 247-274.

Just, R., *Women in Athenian Law and Life*. London 1989.

Kapparis, K., *Women in the Lawcourts of Classical Athens*. Edinburgh 2021.

Kapparis, K., *Athenian Law and Society*. New York 2019.

Kapparis, K., *Prostitution in the Ancient Greek World*. 2018.

Kapparis, K., *Apollodorus, Against Neaira*. 1999.

Karavelias, E., *L'épiklérat attique*. 2002.

Konstan, D., 'Premarital Sex, Illegitimacy and Male Anxiety in Menander and Athens', in Boegehold and Scafuro (eds.), *Athenian Identity and Civic Ideology*. Baltimore 1994.

Kurihara, A., 'Personal Enmity as a Motivation in Forensic Speeches', *CQ* 53 (2003) 464-477.

Lacey, W. K., *The Family in Classical Greece*. London 1968.

Loomis, W. T., 'The Nature of Premeditation in Athenian Homicide Law', *JHS* 92 (1972) 86-95.

MacDowell, D. M., *Athenian Homicide Law in the Age of the Orators*. Manchester 1963.

MacDowell, D. M., *Spartan Law*. Edinburgh 1986.

MacDowell, D. M., 'The Oikos in Athenian Law', *CQ* 39 (1989) 10-21.

MacDowell, D. M., 'Athenian Laws about Bribery', *RIDA* 30 (1983)

Mirhady, D. C., 'Torture and Rhetoric in Athens', *JHS* 116 (1996) 119-131.

Mirhady, D. C., 'The Athenian Rationale for Torture', in Hunter and Edmondson (eds.), *Law and Social Status*. Oxford 2000.

Murray & Price (eds.), *The Greek City from Homer to Alexander*.

Ober, J., *Mass and Elite in Democratic Athens: Rhetoric, Ideology and the Power of the People*. Princeton NJ 1989.

Ogden, D., *Greek Bastardy in the Classical and Hellenistic Periods*. Oxford 1999.

Omitowaju, R., *Rape and the Politics of Consent in Classical Athens*, Cambridge 2002.

O' Sullivan, 'Athenian Impiety Trials in the Late Fourth Century B.C.', *CQ* 47 (1997) 136-152.

Osborne, R., 'Vexatious Litigation in Classical Athens: Sykophancy and the Sykophant', in Cartledge, Millet and Todd, *Nomos*, Cambridge 1990, 83-102.

Ostwald, M., 'The Athenian Legislation Against Tyranny and Subversion', *TAPA* 86 (1955) 103-128.

Parker, R. C. T., *Miasma: Pollution and Purification in Early Greek Religion*. Oxford 1983.

Parker, R. C. T., *Athenian Religion*. Oxford 1996 (ιδίως 199-217).

Parker, R. C. T., 'What are Sacred Laws?', in E. M. Harris & L. Rubinstein (eds.), *The Law and Courts in Ancient Greece*.

Patterson, C. B., 'The hospitality of Athenian Justice: the metic in court', in V. Hunter & J. Edmondson, *Law and Social Status in Classical Athens*, Oxford 2000, pp. 93-112.

Patterson, C. B., *The Family in Greek History*. Cambridge MA 2001.

Patterson, C., 'The Case against Neaira and the Public Ideology of the Athenian Family', in Boegehold and Scafuro (eds.), *Athenian Identity and Civic Ideology*, Baltimore 1994, 199-216.

Phillips, D. D., *Avengers of Blood: Homicide in Athenian Law and Custom from Draco to Demosthenes*.

Plastow, C., *Homicide in the Attic Orators*. London 2020.

Pomeroy, S. B., *Families in Classical and Hellenistic Greece*. Oxford 1997.

Queyrel Bottineau, A., *Prodosia*. Bordeaux 2011.

Rhodes, P. J., *A Commentary on the Aristotelian Athenaion Politeia*. Oxford 1981.

Rhodes, P. J., *The Athenian Boule*. Oxford 1972.

Rhodes, P. J., 'Eisangelia in Athens', *JHS* 99 (1979) 103-114.

Roberts, J. T., *Accountability in Athenian Government*. Madison 1982.

Roy, J., 'Polis and Oikos in Classical Athens', *Greece and Rome* 46 (1999) 1-18.

Rubinstein, L., *Adoption in IV. Century Athens*. Copenhagen 1993.

Rubinstein, L., *Litigation and Cooperation. Supporting Speakers in the Courts of Classical Athens*. Stuttgart 2000.

Rubinstein, L., 'Volunteer Prosecutors in the Greek World', *Dike* 6 (2007) 87-113.

Saunders, T.J., 'Plato and the Athenian Law of Theft', in Cartledge, Millett, Todd (eds.), *Nomos*.

Rubinstein, L., 'Main Litigants and Witnesses in the Athenian Courts: Procedural Variations', in *Symposion* 2001: 99-120.

Scafuro, A. C. *The Forensic Stage: Settling Disputes in Graeco-Roman New Comedy*. Cambridge 1997.

Scafuro, A. C., 'Witnessing and False Witnessing: Proving Citizenship and Kin Identity in Fourth Century Athens', in *Athenian Identity and Civic Ideology*, (eds.) A. L. Boegehold & A. C. Scafuro, Baltimore 1994.

Schaps, D. *The Economic Rights of Women in Ancient Greece*. Edinburgh 1979.

Sealey, R., 'The Athenian Courts for Homicide', *CPh* 78 (1983) 275-296.

Sealey, R., 'Aristotle Athenaion Politeia 57.4: Trial of Animals and Inanimate Objects for Homicide', *CQ* 56 (2006) 475-485.

Sealey, R., *Women and Law in Classical Greece*. Chapel Hill 1990.

Stone, I. F., *The Trial of Socrates*. Boston 1988.

Stroud, R. S., *Drakon's Law on Homicide*.

Taylor, C., 'Bribery in Athenian Politics Part I & II', *Greece and Rome* 48 (2001)

Thuer, G., *Beweisführung vor den Schwurgerichtshöfen Athens. Die Proklesis zur Basanos*. Stuttgart 1977.

Thomas, R., *Oral Tradition and Written Record in Classical Athens*. Cambridge 1989.

Thomas, R., *Literacy and Orality in Ancient Greece*. Cambridge 1992.

Thomas, R., 'Law and the Lawgiver in the Athenian Democracy', in R. Osborne and S. Hornblower (eds.), *Ritual, Finance, Politics*, Oxford 1994, pp. 119-133.

Todd, S. C., *The Shape of Athenian Law*.

Todd, S. C., 'Lysias Against Nikomachos: The Fate of an Expert in Athenian Law', in L. Foxhall & A.D.E. Lewis (eds.), *Greek Law in its Political Setting*, Oxford 1996, pp. 101-131.

Todd, S. C., 'The Purpose of Evidence in Athenian Courts', in Cartledge, Millet and Todd, *Nomos*, Cambridge 1990, 19-30

Todd, S. C., 'Revisiting the Herms and the Mysteries', in *Law, Rhetoric, and Comedy in Classical Athens: Essays in Honour of D. M. MacDowell*. Swansea 2004.

Tulin, A., *Dike Phonou. The Right of Prosecution and Attic Homicide Procedure*.

Wallace, R. W., *The Areopagos Council to 307 B.C.* Baltimore and London 1995.

Wallace, R. W., 'Private Lives and Public Enemies: Freedom of Thought in Classical Athens', in Boegehold and Scafuro (eds.), *Athenian Identity and Civic Ideology*. Baltimore 1994.

Vlassopoulos, K., 'Free Spaces: Identity, Experience and Democracy in Classical Athens', *CQ* 57 (2007) 33-52.

Volonaki, E., 'Apagoge in Homicide Cases', *Dike* 3.

Whitehead, D., 'Women and Naturalisation in Fourth-Century Athens: the Case of Archippe', *CQ* 36 (1986) 109-114.

Winkler, J. J., *The Constraints of Desire*. London 1990.

Winkler, J. J., 'Laying Down the Law: the Oversight of Men's Sexual Behaviour in Classical Athens', in Halperin, Winkler and Zeitlin (eds.), *Before Sexuality*, Princeton 1990, 171-209.

Wolpert, A., 'Lysias 1 and the Politics of the Oikos', *CJ* 96 (2001) 416-424.

Worthington, I., *A Historical Commentary on Dinarchus: Rhetoric and Conspiracy in Later Fourth-Century Athens*. Ann Arbor 1992.

- Συναφή επιστημονικά περιοδικά:

Όλα τα περιοδικά που εκδίδουν μελέτες στο γνωστικό πεδίο της κλασικής φιλολογίας, βλ. L'année philologique (<http://www.annee-philologique.com/>) με την προσθήκη των περιοδικών *RIDA*, *Dike*, *ZRG*, *Rhetorica*.

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(ΜΔΑ07) ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΕΛΛΗΝΙΣΤΙΚΗΣ ΕΠΟΧΗΣ ΚΑΙ ΠΡΩΙΜΩΝ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙΚΩΝ ΧΡΟΝΩΝ: Ο ΑΧΙΛΛΕΑΣ ΤΑΤΙΟΣ ΚΑΙ ΤΟ ΑΡΧΑΙΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΡΩΜΑΪΚΟ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΜΔΑ07	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Β'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΕΛΛΗΝΙΣΤΙΚΗΣ ΕΠΟΧΗΣ ΚΑΙ ΠΡΩΙΜΩΝ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙΚΩΝ ΧΡΟΝΩΝ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	10	
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	Ειδίκευσης / Κατεύθυνσης Αρχ. Ελλ. Φιλολογίας		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	–		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uoa.gr/courses/PHIL1083		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του σεμιναρίου οι μεταπτυχιακοί/ές φοιτητές/τριες αναμένεται ότι:

A) Σε επίπεδο γνώσεων

1. Θα έχουν αποκτήσει εις βάθος γνώση της θεματικής του σεμιναρίου και της σχετικής επιστημονικής έρευνας, διευρύνοντας έτσι τους ορίζοντές τους και εμπλουτίζοντας τον προβληματισμό τους για όλα τα επίμαχα ερευνητικά ζητήματα.
2. Θα έχουν εξοικειωθεί με τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά όχι μόνο του έργου του Αχιλλέα Τάτιου, στον οποίο επικεντρώνεται το σεμινάριο, αλλά και του Αρχαίου Μυθιστορήματος γενικότερα.
3. Θα εμβαθύνουν σε στρατηγικές διαλόγου με την λογοτεχνική παράδοση και στα αίτια που τις καθορίζουν, μελετώντας την πρόσληψη μεγάλου μέρους της Αρχαίας Ελληνικής Γραμματείας στο Μυθιστόρημα.
4. Θα γνωρίζουν πώς να οργανώνουν μια επιστημονική έρευνα και πώς να αξιοποιούν την κριτική μελέτη της βιβλιογραφίας για να θέτουν καίρια ερωτήματα.

B) Σε επίπεδο δεξιοτήτων

5. Θα είναι σε θέση να συλλέγουν δεδομένα με βάση την μεθοδολογία της σεμιναριακής εργασίας τους, συγκροτώντας με αυτά ένα σύνολο στοιχείων αξιοποιήσιμο για ερευνητικούς σκοπούς.
6. Θα μπορούν να εντοπίζουν βιβλιογραφία συναφή με το θέμα του σεμιναρίου, να την μελετούν κριτικά και συνδυαστικά με τις πηγές, αλλά και να μπορούν να αξιολογήσουν την χρησιμότητά της για το εκάστοτε υπό διερεύνηση θέμα.
7. Θα έχουν την εμπειρία να εντοπίζουν, να μελετούν και να εφαρμόζουν θεωρητικές προσεγγίσεις και μεθόδους σημαντικές για το αντικείμενο της έρευνάς τους.
8. Θα είναι σε θέση να οργανώνουν τα γραπτά κείμενά τους με βάση τις προδιαγραφές, τις συμβάσεις και τις απαιτήσεις μιας επιστημονικής εργασίας όπως αυτή του μεταπτυχιακού σεμιναρίου.

Γ) Σε επίπεδο ικανοτήτων

9. Θα μπορούν να εντοπίζουν το κατάλληλο κάθε φορά θεωρητικό πλαίσιο και τα εργαλεία επιστημονικής ανάλυσης που θα τους είναι χρήσιμα σε κάθε έρευνά τους για θέματα συναφή με αυτό της σεμιναριακής εργασίας τους.
10. Θα είναι σε θέση να συμμετέχουν στη σύνταξη ερευνητικών προτάσεων ως μέλη μιας επιστημονικής ομάδας.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα:

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών	Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις	Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
Λήψη αποφάσεων	Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
Αυτόνομη εργασία	Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
Ομαδική εργασία	Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
Εργασία σε διεθνές περιβάλλον	Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον	.....
Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών	Άλλες...
	.....

- Λήψη αποφάσεων
- Ομαδική εργασία
- Αυτόνομη εργασία
- Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής ικανότητας
- Προαγωγή της ελεύθερης δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με την χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Προγραμματισμός
- Διαχείριση χρόνου
- Στοχευμένη αναζήτηση και ευχερής χρήση εξειδικευμένης βιβλιογραφίας

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Στόχος του σεμιναρίου είναι η εξοικείωση με τα ποικίλα ζητήματα που απασχολούν την ιδιαίτερα εντατική τα τελευταία χρόνια έρευνα του αρχαίου μυθιστορήματος. Με βάση τα πέντε διασωθέντα αρχαιοελληνικά μυθιστορήματα και αποσπάσματα συναφών κειμένων σε παπύρους συζητούνται κατ' αρχάς τα βασικά διακριτικά γνωρίσματα και οι υποκατηγορίες του συγκεκριμένου είδους, το πρόβλημα της γέννησής του καθώς και το λογοτεχνικό και ιστορικοκοινωνικό υπόβαθρό του. Η συζήτηση επικεντρώνεται ακολούθως στο διαποτισμένο από το κλίμα της Δεύτερης Σοφιστικής μυθιστόρημα του Αχιλλέα Τάτιου με σκοπό να αναδείξει κυρίως την περίτεχνη αφηγηματική τεχνική του έργου, τον έντονα ρητορικό χαρακτήρα της γλώσσας και των περιγραφών του, την πολυπλοκότητα των βασικών χαρακτήρων του, τις πολυάριθμες λογοτεχνικές οφειλές του και το σεσοφισμένο παιχνίδι του συγγραφέα με τις ειδολογικές συμβάσεις.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ – ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	Ναι Ηλεκτρονική επικοινωνία με φοιτητές με χρήση Τ.Π.Ε. Υποστήριξη διδασκαλίας με χρήση πλατφόρμας eclass	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας.</i> <i>Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</i> <i>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</i>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Σεμιναριακές διαλέξεις	30
	Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	70
	Τελική εργασία (σταδιακή προετοιμασία και συγγραφή)	150
	Σύνολο Μαθήματος	250
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ <i>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</i> <i>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις</i>	Γραπτή εργασία Προφορική παρουσίαση στο μάθημα	

<p>Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</p>	<p>Για τον τρόπο αξιολόγησης ενημερώνονται οι φοιτητές από το πρώτο μάθημα. Επιπλέον, γίνεται ανάρτηση σχετικών ανακοινώσεων στην ηλ. τάξη.</p>
<p>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</p>	

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Anderson, G., *Eros Sophistes: Ancient Novelists at Play*, Chico 1982.
- Bartsch, S., *Decoding the Ancient Novel. The Reader and the Role of Description in Heliodorus and Achilles Tatius*. Princeton 1989.
- Billault, A., *La creation Romanesque dans la littérature grecque à l' époque impériale*, Paris 1991.
- Bowie, E. L., "The Greek Novel," στο P. E. Easterling – B. M. W. Knox (επιμ.), *The Cambridge History of Classical Literature, I: Greek Literature*, Cambridge 1985, 683–689.
- Cueva, E. P. – Byrne, S. N., (επιμ.), *A Companion to the Ancient Novel*, Oxford 2014.
- De Temmerman, K., *Crafting Characters: Heroes and Heroines in the Ancient Greek Novel*. Oxford 2014.
- Fusillo, M., *Il romanzo greco: Polifonia ed eros*, Venezia 1989.
- Γιατρομανωλάκης, Γ., *Αχιλλέως Αλεξανδρέως Τατίου Λευκίππη και Κλειτοφών*, Αθήνα 1990.
- Graverini, L. – W. Keulen – A. Barchiesi, *Il romanzo antico: forme , testi, problemi*. Roma 2006.
- Hägg, T., *Narrative Technique in Ancient Greek Romances: Studies of Chariton, Xenophon Ephesius and Achilles Tatius*. Stockholm 1971.
- Hägg, T., *Το Αρχαίο Μυθιστόρημα*, μετ. Τ. Μαστοράκη, Αθήνα 1992.
- Hägg, T., "The Ancient Greek Novel: A Single Model or a Plurality of Forms?" στο F. Moretti (επιμ.), *The Novel*, vol. 1, Princeton 2006, 125–155.
- Haynes, K., *Fashioning the Feminine in the Greek Novel*, London – New York 2003.
- Holzberg, N., *Der antike Roman: Eine Einführung*, Düsseldorf – Zürich 2001².

- Jones, M., *Playing the Man. Performing Masculinities in the Ancient Greek Novel*, Oxford 2012.
- Konstan, D., *Sexual Symmetry: Love in the Ancient Novel and Related Genres*, Princeton 1994.
- Kussl, R., *Papyrusfragmente griechischer Romane. Ausgewählte Untersuchungen*, Classica Monacensia 2, Tübingen 1991.
- Laplace, M., *Le roman d' Achille Tatios: 'Discours panégyrique' et imaginaire Romanesque*, Bern 2007.
- Létoublon, F., *Les lieux communs du roman: stéréotypes grecs d' aventure et d' amour*, Mnemosyne Suppl. 123, Leiden 1993.
- Montiglio, S., *Love and Providence: Recognition in the Ancient Novel*, New York 2013.
- Morales, H., *Vision and Narrative in Achilles Tatius' Leucippe and Clitophon*, Cambridge 2004.
- Morgan, J. R. – R. Stoneman (επιμ.). *The Greek Fiction in Context*, London 1994.
- Müller, C. W., "Der griechische Roman," στο E. Vogt (επιμ.), *Griechische Literatur*, Neues Handbuch der Literaturwissenschaft 2, Wiesbaden 1981, 377–412.
- Panayotakis, S. – M. Zimmermann – W. Keulen (επιμ.), *The Ancient Novel and Beyond*, Mnemosyne Suppl. 241, Leiden – Boston 2003.
- Perry, B. E., *The Greek Romances: A Literary-Historical Account of their Origins*, Berkeley 1967.
- Picone, M. – B. Zimmermann (επιμ.). *Der antike Roman und seine mittelalterliche Rezeption*, Basel 1997.
- Plepelits, K., *Achilleus Tatios: Leukippe und Kleitophon*, Stuttgart 1980.
- Reardon, B. P., *The Form of Greek Romance*. Princeton 1991.
- Rohde, E., *Der griechische Roman und seine Vorläufer*, Leipzig 1876.
- Schmeling, G. L. (επιμ.), *The Novel in the Ancient World*, Mnemosyne Suppl. 159, Leiden 1996.
- Schmid-Dümmler, N. N., *Achilleus Tatios, Leukippe und Kleitophon: Rhetorik im Dienst der Verführung*, Trier 2018.
- Stephens, S. A., and Winkler, J. J., *Ancient Greek Novels. The Fragments*. Princeton 1995.
- Tatum, J. (επιμ.), *The Search for the Ancient Novel*, Baltimore 1994.
- Whitmarsh, T. (επιμ.), *The Cambridge Companion to the Greek and Roman Novel*. Cambridge 2008.
- Whitmarsh, T., *Narrative and identity in the ancient Greek novel: returning romance*, Cambridge 2011.

Whitmarsh, T., *Achilles Tatius: Leucippe and Clitophon Books I-II*. Cambridge 2020.

**ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ
(ΜΔΛ19) ΡΩΜΑΪΚΟ ΔΡΑΜΑ: ΜΙΜΟΣ ΚΑΙ ΠΑΝΤΟΜΙΜΑ**

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΜΔΛ19	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Β'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ ΛΑΤΙΝΙΚΗΣ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ ΡΩΜΑΪΚΟ ΔΡΑΜΑ: Μίμος και Παντομίμα		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ, ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΑΦΟΜΟΙΩΣΗΣ ΚΑΙ ΕΠΕΚΤΑΣΗΣ ΓΝΩΣΕΩΝ	3	10	
Φροντιστήριο πληροφοριακής παιδείας	5/εξάμηνο		
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	-		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΑ Αγγλικά ή Γαλλικά για Erasmus φοιτητές/τριες		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uoa.gr/courses/PHIL1559/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

1. Βασικός στόχος

Το μάθημα παρέχει στον φοιτητή/τρια γνώσεις για την κατανόηση των διαφόρων μεθοδολογικών εργαλείων έρευνας στη Λατινική Φιλολογία και ειδικά διερεύνησης ενός πολιτισμικού φαινομένου, όπως είναι τα θεάματα μίμου και παντομίμας στην αρχαία Ρώμη. Στοχεύει επίσης να ασκηθεί ο φοιτητής/τρια τόσο στην προφορική παρουσίαση φιλολογικών εργασιών με τη μορφή διδασκαλίας όσο και στις τεχνικές

συγγραφής φιλολογικής μελέτης.

2. Μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος

Με την επιτυχή παρακολούθηση και ολοκλήρωση του μαθήματος ο φοιτητής/τρια είναι σε θέση:

A. Γνώση

Να συνδυάζει ξενόγλωσση με ελληνική βιβλιογραφία.

Να επιλύει ερευνητικά ζητήματα με βάση τις αρχαίες πηγές και τη δευτερεύουσα βιβλιογραφία.

Να ορίζει τεχνικούς όρους-κλειδιά.

Να εντοπίζει και να ερμηνεύει επαρκώς πολυσήμαντα αρχαία χωρία, και να τα εντάσσει καταλλήλως στη γραπτή εργασία.

Να κατέχει δόκιμο επιστημονικό λόγο για τη συγγραφή της ερευνητικής εργασίας.

B. Δεξιότητα (κατανόηση/εφαρμογή)

Να διακρίνει τα στοιχεία πολιτικής ιδεολογίας και ρωμαϊκής ταυτότητας με βάση την παραγωγή και πρόσληψη των παραστάσεων μίμου και παντομίμας.

Να παράγει μετάφραση και έγκριτα σχόλια σε συναφείς αρχ. ελληνικές και λατινικές πηγές.

Να τεκμηριώνει επαρκώς τις θέσεις που αναφέρει στην εργασία.

Να αναπτύξει έναν κώδικα δεοντολογίας που να αφορά την εργασία του στον χώρο της αίθουσας διδασκαλίας και τον σεβασμό της εργασίας των άλλων.

Γ. Ικανότητα (ανάλυση/σύνθεση/αξιολόγηση)

Να αξιολογεί τη δευτερεύουσα βιβλιογραφία.

Να κρίνει πολλαπλές δυνατότητες μεταφρασμάτων.

Να εξετάζει τις διαφορετικές πτυχές στη θεωρία και πράξη του ρωμαϊκού χοροδράματος.

Να αναθεωρεί γνωστές ερμηνείες της *ars ludicra* με βάση νέα μεθοδολογικά εργαλεία.

Να συνδυάζει αρχαιολογικά τεκμήρια με κειμενικά για την προσωπογραφική έρευνα των ηθοποιών μίμων και παντομίμας ή για την έρευνα της κωδικοποιημένης χειρονομίας και σκηνικής στάσης σώματος.

Να εμβαθύνει στο ερευνητικό υλικό του και να μπορεί να το ταξινομεί σε κεφάλαια και υποκεφάλαια.

Γενικές Ικανότητες

Με την επιτυχή παρακολούθηση και ολοκλήρωσή του, το σεμινάριο αποσκοπεί στο να έχει αποκτήσει ο φοιτητής τις παρακάτω ικανότητες:

- Εμβάθυνση στην επιστημονική ορολογία (πλην της ελληνικής και σε ξένες γλώσσες της κλασικής ειδίκευσης, δηλ. στην αγγλική, γαλλική, γερμανική, ιταλική και ισπανική).
- Εξάσκηση στη σύνταξη ερευνητικής σεμιναριακής εργασίας στο πεδίο της Λατινικής Φιλολογίας.
- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών (ηλεκτρονικές βάσεις αρχαίων

κειμένων και σχετικής βιβλιογραφίας)

- Αυτόνομη εργασία και Ομαδική εργασία
- Ανάδειξη της δυναμικής του διαλόγου
- Ευαισθητοποίηση σε θέματα προστασίας των πνευματικών δικαιωμάτων, ασφάλειας των πληροφοριών.
- Εργασία σε διεθνές περιβάλλον και Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Κριτική, αναλυτική και συνθετική σκέψη
- Διαχείριση χρόνου / Προγραμματισμός, Αποτελεσματική ανταπόκριση σε προθεσμίες
- Ανάλυση πρωτοβουλιών/αρμοδιοτήτων
- Εξοικείωση με τις Νέες Τεχνολογίες / Εκμάθηση περιβάλλοντος word/ppt
- Δημιουργικότητα / Αποφασιστικότητα
- Επικοινωνία και Διαχείριση της πληροφορίας για διδακτικούς σκοπούς ή για συμμετοχή σε ημερίδες, συνέδρια
- Ευελιξία/Προσαρμοστικότητα

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Η θέση του μίμου στην ιστορία του ρωμαϊκού θεάτρου και γενικότερα στη ρωμαϊκή κουλτούρα και παράδοση: ιστορική, ανθρωπολογική, κοινωνική και λογοτεχνική προσέγγιση
- Ανάλυση αρχαίων πηγών με έμφαση στην ορολογία (*ludus talarius, histriones, mimi, saltatores*)
- Συγγραφείς μίμων (Decimus Laberius, Publilius Syrus, *Laureolus*)
- Λιμπρέττα παντομίμας (*Alcestis Barcinonensis*)
- Διειδολογική προσέγγιση (στοιχεία μίμου και παντομίμας στον Κάτουλλο, στον Βιργίλιο, στον Οβίδιο, στις τραγωδίες του Σενέκα, στον Απουλήιο)
- Προσωπογραφική έρευνα ηθοποιών-(παντο)μίμων, σύσταση συντεχνιών (επιγραφές, εικονογραφία)
- Αρχαιολογικά και φιλολογικά *testimonia* για τη μιμική παραστασιολογία (σκηνικά, κοστούμια, μάσκες, μουσικά όργανα, χειρονομική τέχνη, κινησιολογία)
- Έμφυλη προσέγγιση των παραστάσεων μίμου στην αρχαία Ρώμη (*nudatio mimarum*)
- Ρωμαϊκό δίκαιο και status ηθοποιών-χορευτών (*senatus consulta, praetoris edicta, Ulpianus, Digesta*)
- Μυθολογικά θέματα σε θεάματα μίμου και παντομίμας
- Ηθική και πολιτική διάσταση της *ars ludicra* (Κάτων ο πρεσβύτερος, Κικέρων, Ιούλιος Καίσαρ, Οκταβιανός, Νέρων, Χριστιανοί Πατέρες)
- Σύγκριση του ελληνικού μίμου με τον ρωμαϊκό
- Αρχαίες πραγματείες περί ορχήσεως
- Νέες ερευνητικές προσεγγίσεις του ρωμαϊκού χοροδράματος

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ – ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Διά ζώσης	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση ηλεκτρονικής τάξης, power point, ηλεκτρονικών βάσεων.	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	39 ώρες
	Φροντιστήριο πληροφοριακής παιδείας	5 ώρες
	Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	90 ώρες
	Διαδραστική διδασκαλία	25 ώρες
	Συγγραφή εργασιών	91 ώρες
	Σύνολο Μαθήματος	250 ώρες
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<ul style="list-style-type: none"> • Συμμετοχή στο μάθημα και κυρίως στη διαδραστική διδασκαλία 20% • Προφορική εξέταση 10% • Κριτικές παρουσιάσεις συναφών άρθρων και μελετών 30% • Τελική γραπτή εργασία 40% <p>Ο φοιτητής/τρια ενημερώνεται για αυτά τα κριτήρια αξιολόγησης κατά την έναρξη, καθώς και κατά τη διάρκεια του σεμιναρίου. Γίνεται επίσης εξατομικευμένη παρακολούθηση κατά τη διάρκεια εκπόνησης των εργασιών (προφορικών και γραπτών).</p>	

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

<p>- Προτεινόμενη Βιβλιογραφία (ενδεικτική):</p> <p>Beacham, R. (1999), <i>Spectacle Entertainments of Early Imperial Rome</i>. Yale Univ. Press.</p> <p>Bellemore, J. (1994), "Gaius the Pantomime", <i>Antichthon</i> 28, 65–79.</p> <p>Bertheroy, Jean (1894), <i>Le Mime Bathylle</i>. Paris.</p> <p>Bonaria, Mario (1956), <i>Mimorum Romanorum fragmenta</i>. 2 vols. (fasc. 1—<i>Fragmenta</i>; fasc. 2—<i>Fasti mimici e pantomimici</i>). Genova.</p> <p>Bonaria, M. (1959), "Dinastie di pantomimi latini", <i>Maia</i> 11, 224–242.</p> <p>Burlando, Annalaura (2000), "L'Alceste di Barcellona a teatro", <i>Orpheus</i> 21, 17–25.</p>

- Coleman, Kathleen / Jocelyne Nelis-Clément (eds.) (2012), *L'organisation des spectacles dans le monde romain. Entretiens sur l'Antiquité classique*, 58. Vandœuvres; Genève: Fondation Hardt.
- Dunbabin, K. M. D. (2004), "Problems in the iconography of Roman Mime", in: C. Hugoniot, F. Hurlet, and S. Milanezi (eds.), *Le statut de l'acteur dans l'Antiquité grecque et romaine. Actes du colloque Tours, 3 et 4 mai 2002*, 161–181. Tours.
- Duncan, A. (2019), «The Roman *Mimae*: Female Performers in Ancient Rome», in: Sewell, J., Smout, C. (eds), *The Palgrave Handbook of the History of Women on Stage*, Palgrave Macmillan, 21-49.
- Fantham, Elaine (1989), "Mime: The Missing Link in Roman Literary History", *CW* 82, 153–163.
- Fick, Nicole (1990), "Die Pantomime des Apuleius (Met. X.30–34.3)", in : Blänsdorf, J. / J.-M. André and N. Fick (eds.), *Theater und Gesellschaft im Imperium Romanum: Théâtre et société dans l'empire romain*, 223–232. Tübingen.
- Florence, Monica (2014), "The Body Politic: Sexuality in Greek and Roman Comedy and Mime", in: Hubbard, T.K. (ed.), *A Companion to Greek and Roman Sexualities*, MA and Oxford: Wiley Blackwell, 2014, 366-380.
- Foster, C.L.E. (2019), "Ludism, Gender-Play and Roman Theatricality", in: Sewell, J., Smout, C. (eds), *The Palgrave Handbook of the History of Women on Stage*, Palgrave Macmillan, 51-79.
- Franklin, James L. (1987), "Pantomimists at Pompeii: Actius Anicetus and his troupe", *AJP* 108, 95–107.
- Garelli, M.-H. (2007), *Danser le mythe: la pantomime et sa réception dans la culture antique*. Louvain.
- Garton, Charles (1972), *Personal Aspects of the Roman Theatre*. Toronto.
- Garton, Charles (1982), "A Revised Register of Augustan Actors", *ANRW* II.30.1, 580–609.
- Hall, Edith / Rosie Wyles (2008), *New directions in ancient pantomime*, Oxford University Press.
- Hall, E. (2013), "Pantomime: Visualising Myth in the Roman Empire", in: G. Harrison – Liapis V. (eds), *Performance in Greek and Roman Theatre*, Leiden, 451-473.
- Höschele, Regina (2013), "From Ecloga the Mime to Vergil's *Eclogues* as mimes: 'ein Gedankenspiel'", *Vergilius* 59, 37-60.
- Jory, John (1981), «The Literary Evidence for the Beginning of Imperial Pantomime», *BICS* 28, 147–161.
- Jory, J. (1995), «*Ars ludicra* and the *ludus talarius*», in: A. Griffiths (ed.), *Stage Directions: Essays in Ancient Drama in Honour of E. W. Handley*, London, 139–152.
- Jory, J. (1996), "The Drama of the Dance: Prolegomena to an Iconography of Imperial Pantomime", in W. J. Slater (1996), *Roman Theater and Society*, 1–27.
- Lada-Richards, Ismene (2007), *Silent Eloquence: Lucian and Pantomime Dancing*. London.
- Lada-Richards, Ismene (2013), "*Mutata corpora*: Ovid's Changing Forms and the Metamorphic Bodies of Pantomime Dancing", *TAPhA* 143, 105-152.
- Leppin, H. (1996), "Tacitus und die Anfänge des kaiserzeitlichen Pantomimus", *RhM* 139, 33-40.
- Montiglio, Silvia (1999), « Paroles dansées en silence: l'action signifiante de la pantomime et le moi du danseur », *Phoenix* 53, 263–280.

Panayotakis, C. (2006), "Women in the Greco-Roman Mime of the Roman Republic and the Early Empire", *Ordia Prima. Revista de Estudios Clasicos* 5, 121–138.

Panayotakis, Costas (ed.) (2010), *Decimus Laberius: The Fragments*. Cambridge Classical Texts and Commentaries 46. Cambridge University Press.

Reynolds, R. W. (1946), "The Adultery Mime", *CQ* 40, 77–84.

Robert, F. (2012), «La représentation de la pantomime dans les romans grecs et latins: les exemples de Longus et d'Apulée», *DHA* 38, 87-110.

Schlapbach, Karin, *The Anatomy of Dance Discourse: Literary and Philosophical Approaches to Dance in the later Graeco-Roman World*, Oxford University Press, 2018.

Sumi, G. S. (2002), "Impersonating the Dead: Mimes at Roman Funerals", *AJPh* 123, 559–585.

Toepfer, Karl (2019), *Pantomime: The History and Metamorphosis of a Theatrical Ideology. The Shift from Dance to Pantomime*, <https://karltoepfer.com/2019/06/10/>

Wooten, G. (1999), "A Mask of Attis: Oscilla as Evidence for a Theme of Pantomime", *Latomus* 58, 314–335.

Zanobi, Alessandra (2014), *Seneca's Tragedies and the Aesthetics of Pantomime*. London.

**ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ
(ΜΔΛ23) ΜΕΤΑΓΕΝΕΣΤΕΡΟ ΛΑΤΙΝΙΚΟ ΕΠΟΣ**

(1)ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΜΔΛ23	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Β'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Μεταγενέστερο λατινικό έπος		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ, ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΑΦΟΜΟΙΩΣΗΣ ΚΑΙ ΕΠΕΚΤΑΣΗΣ ΓΝΩΣΗΣ	3	10	
Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).			

ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων	ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ ΓΕΝΙΚΩΝ ΓΝΩΣΕΩΝ – ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΑ
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	

(2)ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

Μαθησιακά αποτελέσματα:

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι μεταπτυχιακοί/ές φοιτητές/ήτριες θα είναι σε θέση:

A) Σε επίπεδο γνώσεων

- να γνωρίζουν τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της εξέλιξης του έπους
- να γνωρίζουν την ειδολογική ταυτότητα και τη θεματολογία των μεταγενέστερων λατινικών επών
- να γνωρίζουν τη σχέση των επών του Μεσαίωνα και της Αναγέννησης με τα παραδοσιακά έπη της ελληνικής και της λατινικής λογοτεχνίας
- να γνωρίζουν τις αποκλίσεις από τα κλασικά έπη ως προς τη θεματική, τη δομή και τους χαρακτήρες
- να γνωρίζουν τα νέα ειδολογικά χαρακτηριστικά των επικών έργων του Μεσαίωνα και της Αναγέννησης όπως αυτά διαμορφώνονται σταδιακά και διαφοροποιούνται σε σχέση με τις κοινωνικοπολιτικές συνθήκες
- να αναγνωρίζουν τα μοτίβα και τις αφηγηματικές τεχνικές του είδους
- να αναγνωρίζουν τις πηγές για τη συγγραφή των μεταγενέστερων λατινικών επών
- να γνωρίζουν τα στάδια και τη διαδικασία σύνταξης ερευνητικής εργασίας
- να γνωρίζουν πώς να αποδελτιώνουν και να αξιολογούν κριτικά τις βιβλιογραφικές βάσεις δεδομένων αξιοποιώντας γνώσεις μεθοδολογίας

Β) Σε επίπεδο δεξιοτήτων

- να αντιλαμβάνονται τον πολυεπίπεδο διακειμενικό διάλογο που αναπτύσσεται μεταξύ των νεολατινικών επών και των αρχαίων ελληνικών και ρωμαϊκών επικών έργων
- να αναζητούν, να εντοπίζουν και να μελετούν την επιβίωση και πρόσληψη του Βιργιλίου και του Οβιδίου στη μεταγενέστερη λογοτεχνική παραγωγή και σε άλλες τέχνες
- να εξοικειώνονται με τη μετάφραση ειδικών επιστημονικών άρθρων
- να αναγνωρίζουν τις διακειμενικές σχέσεις μεταξύ επικών λατινικών έργων της ίδιας χρονικής περιόδου.
- να εργάζονται αναστοχαστικά με βάση τα ερευνητικά τους ενδιαφέροντα κατά τη μελέτη της βιβλιογραφίας

Γ) Σε επίπεδο ικανοτήτων

- να επεξεργαστούν και να αξιολογήσουν την εμπειρία της προφορικής παρουσίασης επιστημονικής εργασίας
- να ανασυνθέτουν τις γνώσεις και τη θεωρία προκειμένου να θέτουν νέα ερευνητικά ερωτήματα και να επιλέγουν με αυτονομία τομείς περαιτέρω εξειδίκευσής τους από το προσφερόμενο Πρόγραμμα Σπουδών του ΠΜΣ.
- να αναγνωρίζουν και να ερμηνεύουν τα νεωτερικά διαφόρων εκπροσώπων του είδους, και να συσχετίζουν τους τρόπους με τους οποίους οι επίγονοι αναγνωρίζουν την σύνδεσή τους με την προγενέστερη παράδοση.
- να αξιολογούν κριτικά και να ελέγχουν την αξιοπιστία της βασικής βιβλιογραφίας για το μεταγενέστερο λατινικό έπος και να συνοψίζουν εύληπτα τα πορίσματα της τρέχουσας έρευνας
- να συμμετέχουν κριτικά στον επιστημονικό διάλογο αναπτύσσοντας εποικοδομητικά, συγκροτημένα και επιστημονικά τεκμηριωμένα επιχειρήματα καταδεικνύοντας τη συνέχεια του συγκεκριμένου λογοτεχνικού είδους.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

.....

Άλλες...

.....

Αναζήτηση ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών

Λήψη αποφάσεων

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης και δημιουργικής σκέψης

Προσαρμογή στη διαχείριση νέων αντικειμένων

Προαγωγή της κριτικής σκέψης και της ικανότητας προσέγγισης της γνώσης
 Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
 Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
 Σχεδιασμός και εκπόνηση επιστημονικής εργασίας
 Αυτόνομη εργασία

(3)

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Παρουσίαση της εξέλιξης της επικής σύνθεσης από τους ύστερους αυτοκρατορικούς χρόνους και εξής
- Παρουσίαση επικών έργων της μεταγενέστερης λατινικής λογοτεχνίας, από τους Μεσαιωνικούς χρόνους έως και την ύστερη Αναγέννηση.
- Ανάδειξη των προσλήψεων από τα κλασικά πρότυπα επικής συγγραφής στη Λατινική ως προς τη θεματολογία, τη γλώσσα και τα ειδολογικά χαρακτηριστικά.
- Ερμηνευτική προσέγγιση επιλεγμένων αποσπασμάτων από μεταγενέστερα νεολατινικά έπη
- Ανάδειξη των απηγήσεων από τα κορυφαία έργα της Αυγούστειας ή της Αυτοκρατορικής εποχής (Βιργίλιος, Οβίδιος, Σίλιος Ιταλικός κ.ά),
- Παρουσίαση των σύγχρονων ερμηνευτικών προσεγγίσεων στα ανωτέρω αντικείμενα και της ευρύτατης ξενόγλωσσης βιβλιογραφίας
- Αποτίμηση της θέσης τους στο σύνολο της λογοτεχνικής παραγωγής της εποχής τους
- Σύνδεση με τις σχετικές αποτυπώσεις στην καλλιτεχνική έκφραση και δημιουργία.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ – ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Διά ζώσης	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	Χρήση ηλεκτρονικής τάξης, powerpoint, webex.	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό</i>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	20 ώρες
	Προετοιμασία και παρουσίαση προφορικών εργασιών κατά τη διάρκεια του εξαμήνου	70 ώρες
	Μελέτη και ανάλυση	70 ώρες

<p>Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασιών / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</p> <p>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</p>	βιβλιογραφίας	
	Τελική γραπτή εργασία (σταδιακή προετοιμασία και συγγραφή)	90 ώρες
	Σύνολο Μαθήματος	250 ώρες
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ</p> <p>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</p> <p>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</p> <p>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</p>	<p>Γλώσσα αξιολόγησης είναι η ελληνική.</p> <p>Συμμετοχή στο μάθημα και στις συζητήσεις μέσα στην αίθουσα: 15%</p> <p>Προφορικές παρουσιάσεις εργασιών 25%</p> <p>Τελική γραπτή εργασία 60%</p>	

(5)ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

<p>- Προτεινόμενη Βιβλιογραφία:</p> <p>Celati, Marta. 2019. Orazio Romano's Porcaria (1453): Humanist Epic between Classical Legacy and Contemporary History. In G. Abbamonte & S. Harrison (Ed.), <i>Making and Rethinking the Renaissance: Between Greek and Latin in 15th-16th Century Europe</i>: 233-252. Berlin, Boston: De Gruyter.</p> <p>Gwynne, Paul. 2017. Epic. In V. Moul (Ed.), <i>A Guide to Neo-Latin Literature</i>: 200-220). Cambridge: Cambridge University Press. doi:10.1017/9781139248914.013</p>
--

Hardie, Philip. 1993. *The epic successors of Virgil. A study in the dynamics of a tradition*. Cambridge: Cambridge University Press.

Hardie, Philip. 2004. "Virgilian Imperialism, Original Sin, and Fracastoro's *Syphilis*" in M. Gale (Ed.). *Latin Epic and Didactic Poetry: Genre, Tradition and Individuality*: 223-234. Classical Press of Wales.

IJsewijn, Jozef. 1998. *Companion to Neo-Latin studies: Literary, linguistic, philological and editorial questions*. Leuven: Leuven University Press.

Jossa, Stefano. 2002. *La fondazione di un genere: Il poema eroico tra Ariosto e Tasso*. Rome: Carocci.

Kallendorf, Craig. 2007. *The other Virgil: Pessimistic readings of the Aeneid in early modern culture*. Oxford: Oxford University Press.

Kallendorf, Craig. 2014. "The Neo-Latin Epic", in: *Brill's Encyclopaedia of the Neo-Latin World*, General Editor Craig Kallendorf.

Lippincott, Kristen. 1989. "The Neo-Latin historical epics of the North Italian courts: An examination of 'Courtly Culture' in the fifteenth century". *Renaissance Studies* 3: 415–428.

Maskell, David. 1973. *The historical epic in France 1500–1700*. London: Oxford University Press.

Murrin, Michael. 1994. *History and warfare in Renaissance epic*. Chicago: The University of Chicago Press.

Peters, C. (2020). Narrative structures in Neo-Latin epic from 1440 to 1500. In C. Reitz & S. Finkmann (Ed.), *Structures of Epic Poetry: Vol. I: Foundations. Vol. II.1/II.2: Configuration. Vol. III: Continuity* (pp. 257-300). Berlin, Boston: De Gruyter

Petrarca, Francesco. 1999. In *Epistolae familiares XXIV: Vertrauliche Briefe*, ed. Florian Neumann. Mainz: Dieterich.

Quint, David. 1993. *Epic and empire: Politics and generic form from Virgil to Milton*. Princeton: Princeton University Press.

Warner, J. Christopher. 2005. *The Augustinian epic: Petrarch to Milton*. Ann Arbor: University of Michigan Press.

Schaffenrath, Florian. 2018. Neo-Latin Epic. In: Sgarbi, M. (eds) *Encyclopedia of Renaissance Philosophy*. Springer, Cham. https://doi.org/10.1007/978-3-319-02848-4_852-1

Schaffenrath, Florian. 2020. Narrative structures in Neo-Latin epic: 16th–19th century. In: Reitz, C. and Finkmann, S. ed. *Structures of Epic Poetry: Vol. I: Foundations. Vol. II.1/II.2: Configuration. Vol. III: Continuity*. Berlin, Boston: De Gruyter: 301-330.

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ
(ΜΔΑ10) ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΥΣΤΕΡΗΣ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΑΣ: ΜΕΤΑΓΕΝΕΣΤΕΡΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ:
«ΑΝΟΙΧΤΑ» ΚΕΙΜΕΝΑ ΚΑΙ ΛΑΪΚΟΤΡΟΠΕΣ ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΜΥΘΙΣΤΟΡΙΕΣ ΤΗΣ ΜΕΤΑΚΛΑΣΙΚΗΣ
ΠΕΡΙΟΔΟΥ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	Φιλολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Μεταπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΜΔΑ10	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Γ'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Μεταγενέστερη γραμματεία («Ανοιχτά» κείμενα και λαϊκότροπες μυθιστορικές βιογραφίες της μετακλασικής περιόδου)		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Σεμιναριακές συναντήσεις με ενεργό συμμετοχή των φοιτητών	3	10	
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	Επιστημονικής ειδίκευσης		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνικά		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://uoa.academia.edu/loannisKonstantakos/Teaching-Documents		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

Πρώτα-πρώτα, το σεμινάριο αυτό παρέχει στους μεταπτυχιακούς φοιτητές και στις φοιτήτριες πλήρη και εποπτική γνώση της σύγχρονης επιστημονικής έρευνας γύρω από το είδος του αρχαίου μυθιστορήματος, και ιδίως γύρω από μια ορισμένη κατηγορία λαϊκότροπων μυθιστοριών που μοιράζονται σειρά κοινών γνωρισμάτων: τον *Βίο του Αισώπου*, το *Μυθιστόρημα του Μεγάλου Αλεξάνδρου*, τον *Αγώνα Ομήρου και Ησιόδου*, την *Ιστορία του Απολλωνίου Βασιλέως της Τύρου* και τον *Βίο του Σκεούνδου*.

Κατά δεύτερον, προσφέρει εκτεταμένη εξοικείωση με το πεδίο της σύγχρονης έρευνας των λαϊκών και λαϊκότροπων βιβλίων και αφηγήσεων, ιδίως αναφορικά με την ιστορία τους από την αρχαιότητα έως τον Μεσαίωνα και τους προνεωτερικούς χρόνους, την αφηγηματική δομή τους, τα συγγραφικά τεχνάσματα και την κειμενική παράδοσή τους.

Κατά τρίτον, το σεμινάριο επικεντρώνεται στην εφαρμογή των παραπάνω γνώσεων στη μελέτη των προαναφερθέντων μυθιστορικών έργων: αναδεικνύονται τα κοινά ειδολογικά χαρακτηριστικά των έργων αυτών, οι πηγές από τις οποίες άντλησαν το υλικό τους, η ιδιοσυστασία των κεντρικών ηρώων και των άλλων χαρακτήρων, οι τεχνικές με τις οποίες οι συγγραφείς οργανώνουν το αφηγηματικό υλικό και ενοποιούν την πλοκή, τα δάνεια από τη λαϊκή παράδοση και μυθοπλασία, η κειμενική παράδοση κάθε έργου και η μεταγενέστερη πρόσληψη και διάδοσή του σε Δύση και Ανατολή.

Κατά τέταρτον, το σεμινάριο ασκεί τους φοιτητές στη συζήτηση φιλολογικών προβλημάτων με βάση την αυστηρή επιστημονική μεθοδολογία και σε περιβάλλον κριτικής και διαλεκτικής επικοινωνίας με τον διδάσκοντα και τους λοιπούς συμμετέχοντες. Επίσης, ασκεί τους φοιτητές στη μεθοδολογία και τεχνική της σύνθεσης επιστημονικών εργασιών, με κριτική επισκόπηση της βιβλιογραφίας και οργανωμένη επιχειρηματολογία για την περιγραφή και αντιμετώπιση ιστορικο-λογοτεχνικών και ερμηνευτικών ζητημάτων.

Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές και φοιτήτριες θα αξιοποιήσουν αυτές τις γνώσεις για την παραπέρα πνευματική και επιστημονική εξέλιξή τους στο πεδίο της φιλολογικής έρευνας. Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του σεμιναρίου, θα έχουν μάθει να αντιμετωπίζουν ιστορικο-λογοτεχνικά, ερμηνευτικά και φιλολογικά προβλήματα που έχουν να κάνουν με τη μελέτη, την ιστορία και την εξήγηση του αρχαίου μυθιστορήματος και των λαϊκών και λαϊκότροπων βιβλίων και ιστοριών. Κατά δεύτερον, θα είναι σε θέση να μελετούν κριτικά την επιστημονική βιβλιογραφία, να αντιπαρατίθενται στα ευρήματα και στις απόψεις των προγενέστερων ερευνητών, να αφομοιώνουν την επιστημονική γνώση των παλαιότερων γενεών και να την χρησιμοποιούν ως βάση για τις δικές τους, νέες

ερμηνείες. Κατά τρίτον, θα έχουν ασκηθεί να οργανώνουν την επιχειρηματολογία τους και να συγγράφουν επιστημονικές εργασίες με σαφήνεια, ευκρινή διάταξη των ιδεών και στέρεη μεθοδολογία. Κατά τέταρτον, θα έχουν επίσης αποκτήσει εμπειρία στο να συζητούν κριτικά σε επιστημονικό περιβάλλον, να διατυπώνουν ιδέες και αντιρρήσεις σε αντιπαράθεση με άλλους επιστήμονες, να ανασκευάζουν τις απόψεις άλλων ή να αναθεωρούν τις δικές τους, σε αδιάλειπτη προσπάθεια για την επίλυση του φιλολογικού ζητήματος και την ανακάλυψη της επιστημονικής αλήθειας.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα:

<i>Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών</i>	<i>Σχεδιασμός και διαχείριση έργων</i>
<i>Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις</i>	<i>Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα</i>
<i>Λήψη αποφάσεων</i>	<i>Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον</i>
<i>Αυτόνομη εργασία</i>	<i>Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου</i>
<i>Ομαδική εργασία</i>	<i>Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής</i>
<i>Εργασία σε διεθνές περιβάλλον</i>	<i>Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης</i>
<i>Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον</i>	<i>.....</i>
<i>Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών</i>	<i>Άλλες...</i>
	<i>.....</i>

Με την επιτυχή παρακολούθηση και ολοκλήρωσή του, το μάθημα αποσκοπεί στο να έχει αποκτήσει ο φοιτητής τις παρακάτω ικανότητες:

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
 Αυτόνομη εργασία
 Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
 Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
 Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
 Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
 Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
 Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
 Αναλυτική και συνθετική σκέψη
 Κριτική σκέψη
 Διαχείριση χρόνου
 Προγραμματισμός
 Δημιουργικότητα
 Διαχείριση της πληροφορίας
 Αποτελεσματική ανταπόκριση σε προθεσμίες
 Ευελιξία/Προσαρμοστικότητα
 Επίλυση προβλημάτων

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. «Ανοιχτά» κείμενα, λαϊκότροπες βιογραφικές μυθιστορίες. Κοινά ειδολογικά γνωρίσματα, ιστορία της έρευνας, κειμενική παράδοση, πρόσληψη και διεθνής απήχηση.
2. «Ανοιχτά» κείμενα, λαϊκότροπες βιογραφικές μυθιστορίες. Αφηγηματικές τεχνικές, οργάνωση της πλοκής, συμπύληση υλικού από θρύλους και προγενέστερες πηγές, μίμηση της λαϊκής αφήγησης, ιδιοσυστασία των χαρακτήρων.
3. Ο *Βίος του Αισώπου*. Ιστορία της έρευνας, κειμενική παράδοση, πρόσληψη και διεθνής απήχηση, πηγές και θρύλοι.
4. Ο *Βίος του Αισώπου*. Αφηγηματικές τεχνικές, οργάνωση της πλοκής, μίμηση της λαϊκής αφήγησης, σύσταση των χαρακτήρων.
5. Το *Μυθιστόρημα του Μεγάλου Αλεξάνδρου*. Ιστορία της έρευνας, κειμενική παράδοση, πρόσληψη και διεθνής απήχηση, πηγές και θρύλοι.
6. Το *Μυθιστόρημα του Μεγάλου Αλεξάνδρου*. Αφηγηματικές τεχνικές, οργάνωση της πλοκής, μίμηση της λαϊκής αφήγησης, σύσταση των χαρακτήρων.
7. Ο *Αγών Ομήρου και Ησιόδου*. Σχέση με τους βιογραφικούς θρύλους περί Ομήρου, πηγές και παράλληλα, αφηγηματικές τεχνικές, οργάνωση της πλοκής, μίμηση της λαϊκής αφήγησης, σύσταση των χαρακτήρων, σχέση με τις γνωμολογικές και διδακτικές παραδόσεις.
8. Ο *Βίος του Σεκούνδου*. Πηγές και παράλληλα, αφηγηματικές τεχνικές, οργάνωση της πλοκής, μίμηση της λαϊκής αφήγησης, σύσταση των χαρακτήρων, γνωμολογικό περιεχόμενο.
9. Η *Ιστορία του Απολλωνίου Βασιλέως της Τύρου*. Πηγές και αφηγηματικό υλικό, αφηγηματικές τεχνικές, οργάνωση της πλοκής, μίμηση της λαϊκής αφήγησης, σύσταση των χαρακτήρων.
10. Γενικότερα θέματα: γρίφοι και αινίγματα, γνωμικός λόγος, θεοί και θρησκεία, ταξίδια και θάνατος στα λαϊκότροπα μυθιστορικά έργα.
11. Γενικότερα θέματα: ερωτισμός, γυναίκες και μισογυνισμός, σασπένς και αφηγηματική αγωνία στα λαϊκότροπα μυθιστορικά έργα.
12. Γενική επισκόπηση.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ – ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Πρόσωπο με πρόσωπο.	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	Ηλεκτρονική επικοινωνία με φοιτητές με χρήση ΤΠΕ Πλατφόρμα eclass Προπάντων, η παλαιότερη τεχνολογία του κόσμου: μαυροπίνακας και γράψιμο με κιμωλία.	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας.</i>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Συνεδρίες σεμιναρίου	30 ώρες

<p>Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</p> <p>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</p>	Μελέτη κειμένων και βιβλιογραφίας, προετοιμασία για συνεδρίες	100 ώρες
	Συγγραφή εργασίας	120 ώρες
	Σύνολο Μαθήματος	250 ώρες
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ</p> <p>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</p> <p>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</p> <p>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</p>	<p>Συμμετοχή στις συζητήσεις κατά τις συνεδρίες του σεμιναρίου (40 %)</p> <p>Γραπτή εργασία (60 %)</p> <p>Για τον τρόπο αξιολόγησης, οι φοιτητές ενημερώνονται από το πρώτο μάθημα. Προκειμένου για την τελική εργασία τους, λαμβάνουν αναλυτικά γραπτά σχόλια, βάσει των οποίων αιτιολογείται πλήρως ο βαθμός.</p>	

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Προτεινόμενη Βιβλιογραφία:

F. R. Adrados, "The 'Life of Aesop' and the Origins of Novel in Antiquity", *Quaderni Urbinati di Cultura Classica* n. s. 1 (1979) 93-112.

- E. Archibald, *Apollonius of Tyre. Medieval and Renaissance Themes and Variations*, Cambridge 1991.
- P. Bassino, *The Certamen Homeri et Hesiodi. A Commentary*, Berlin-Boston 2019.
- C. Cupane-B. Krönung (επιμ.), *Fictional Storytelling in the Medieval Eastern Mediterranean and Beyond*, Leiden 2016.
- M. V. Fernández-Savater, *Temas y motivos novelescos. La "Historia Apollonii regis Tyri"*, Huelva 2005.
- T. Hägg, *The Art of Biography in Antiquity*, Cambridge 2012.
- W. Hansen, *Anthology of Ancient Greek Popular Literature*, Bloomington 1998.
- N. Holzber- A. Beschorner-S. Merkle (επιμ.), *Der Äsoproman. Motivgeschichte und Erzählstruktur*, Tübingen 1992.
- N. Holzberg, "The Genre: Novels Proper and the Fringe", στο G. Schmeling (επιμ.), *The Novel in the Ancient World*, Leiden 2003, 11-28.
- C. Jouanno, *Naissance et métamorphoses du Roman d'Alexandre. Domaine grec*, Paris 2002.
- G. A. Karla (επιμ.), *Fiction on the Fringe. Novelistic Writing in the Post-Classical Age*, Leiden 2009.
- G. A. Karla, "Folk Narrative Techniques in the *Alexander Romance*", *Mnemosyne* 65 (2012) 636-655.
- W. Keulen, "Narrativa 'di confine'", στο L. Graverini-W. Keulen-A. Barchiesi, *Il romanzo antico. Forme, testi, problemi*, Roma 2006, 179-192.
- D. Konstan, "The *Alexander Romance*: The Cunning of the Open Text", *Lexis* 16 (1998) 123-138.
- I. M. Konstantakos, "Aesop Adulterer and Trickster: A Study of *Vita Aesopi* ch. 75-76", *Athenaeum* 94 (2006) 563-600.
- I. M. Konstantakos, "Aesop and Riddles", *Lexis* 28 (2010) 257-290.
- I. M. Κωνσταντάκος, *Άκίχαρος*, τόμ. Γ': *Ἡ Διήγηση τοῦ Ἀκίχαρ καὶ ἡ Μυθιστορία τοῦ Αἰσώπου*, Αθήνα 2013.
- I. M. Konstantakos, "Alexander and Darius in a Contest of Wit (*Alexander Romance* 1.36-38): Sources, Formation, and Storytelling Traditions", *Acme* 68 (2015) 129-156.
- I. M. Konstantakos, "Death in Babylon: Alexander and the Fatal Portent (*Alexander Romance* III 30)", *Eikasmos* 27 (2016) 253-274.
- I. M. Konstantakos, "The Wisdom of the Hidden Old Man. An Ancient Folktale of the East in the *Alexander Romance*", *Athenaeum* 105 (2017) 444-481.
- I. M. Konstantakos, "The Most Ancient 'Puzzle Magazines': Miscellaneous Collections of Intellectual Games, from *Ahiqar* to Aristophanes", *Enthymema* 23 (2019) 303-347.
- I. M. Konstantakos, "Popular Biography", στο K. de Temmerman (επιμ.), *The Oxford Handbook of Ancient Biography*, Oxford 2020, 45-57.
- I. M. Konstantakos, "The Flying King: The Novelistic Alexander (Pseudo-Callisthenes 2.41) and the Traditions of the Ancient Orient", *Classica – Revista Brasileira de Estudos Clássicos* 33 (2020) 105-138.
- I. M. Konstantakos, "Pathological Love in the 'Open' or 'Fringe' Novels", στο D. Kanellakis (επιμ.), *Pathologies of Love in Classical Literature*, Berlin/Boston 2021, 159-178.
- I. M. Konstantakos, "The Maiden Who Knew Nothing about Sex: A Scabrous Theme in Ancient Novella and Comedy", στο A. Serafim, G. Kazantzidis & K. Demetriou

(επιμ.), *Sex and the Ancient City. Sex and Sexual Practices in Graeco-Roman Antiquity*, Berlin/Boston 2022, 445-470.

- L. Kurke, *Aesopic Conversations. Popular Tradition, Cultural Dialogue, and the Invention of Greek Prose*, Princeton 2011.
- A. La Penna, "Il romanzo di Esopo", *Athenaeum* 40 (1962) 264-314.
- R. Merkelbach, *Die Quellen des griechischen Alexanderromans*, δεύτερη έκδ. σε συνεργασία με τον J. Trumpf, München 1977.
- S. Panayotakis, *The Story of Apollonius, King of Tyre. A Commentary*, Berlin 2012.
- O. Pecere & A. Stramaglia (επιμ.), *La letteratura di consumo nel mondo grecolatino*, Cassino 1996.
- B. E. Perry, *Secundus the Silent Philosopher: The Greek Life of Secundus Critically Edited and Restored So Far As Possible Together with Translations of the Greek and Oriental Versions, the Latin and Oriental Texts, and a Study of the Tradition*, Ithaca 1964/
- G. Schmeling (επιμ.), *The Novel in the Ancient World*, Leiden 2003.
- R. Stoneman, K. Erickson & I. Netton (επιμ.), *The Alexander Romance in Persia and the East*, Groningen 2012.
- C. M. Thomas, "Stories without Texts and without Authors: The Problem of Fluidity in Ancient Novelistic Texts and Early Christian Literature", στο R. F. Hock, J. B. Chance & J. Perkins (επιμ.), *Ancient Fiction and Early Christian Narrative*, Atlanta 1998, 273-291.

- Συναφή επιστημονικά περιοδικά:

Ελληνικά. Περιοδικό σύγγραμμα της Εταιρίας Μακεδονικών Σπουδών

Classical Quarterly

American Journal of Philology

Illinois Classical Studies

Yale Classical Studies

Transactions of the American Philological Association

Mnemosyne. Bibliotheca Classica Batava

Rheinisches Museum für Philologie

Hermes

Quaderni Urbinati di Cultura Classica

Athenaeum

Maia. Rivista di letterature classiche

Ancient Narrative

Ancient Society

Antichthon

Lexis

Groningen Colloquia on the Novel

Aevum

Acme

Trends in Classics

Fabula

Folklore

Reinardus

Journal of Biblical Literature

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ
(ΜΔΛ20) ΠΕΖΟΓΡΑΦΙΑ – ΠΟΙΗΣΗ 1: ΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ: ΡΩΜΑΪΚΗ
ΣΑΤΙΡΑ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΜΔΛ20	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Γ'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Πεζογραφία – Ποίηση 1: Ποίηση της Αυτοκρατορικής Περιόδου : Ρωμαϊκή Σάτιρα		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
<i>Διαλέξεις</i>	3	10	
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ – ΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΚΑΝΕΝΑ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΑ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΟΧΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uoa.gr/courses/PHIL1621/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- *Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης*
- *Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β*
- *Περίληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων*

Σύντομη περιγραφή

Η σάτιρα είναι το μοναδικό είδος της αρχαίας λογοτεχνίας το οποίο οι Ρωμαίοι θεωρούσαν ως αποκλειστικά δικό τους δημιούργημα. Οι απαρχές του ανάγονται στις αρχές του 2ου αι. π.Χ. Οι πρώτοι εκφραστές του είδους είναι ο Έννιος και κυρίως ο Λουκίλιος (Lucilius 180-102 π.Χ).

Στη διάρκεια του εξαμήνου θα μελετηθούν τμήματα από τα έργα των έμμετρων σατιρικών ποιητών Ορατίου, Περσίου και Ιουβενάλη. Θα εξεταστούν μέσα από τη σάτιρα πτυχές της κοινωνικής και πολιτικής καθημερινότητας της Ρώμης, θα τεθούν προβληματισμοί για τους σκοπούς και τους στόχους της σάτιρας, θα εξεταστεί η σάτιρα ως λογοτεχνικό είδος εν εξελίξει και οι λογοτεχνικοί προβληματισμοί των αντιπροσώπων της, και θα αναλυθεί γιατί η σάτιρα αναπτύχθηκε μόνο στη Ρώμη και σε συγκεκριμένες ιστορικές συγκυρίες.

Μαθησιακά αποτελέσματα:

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι μεταπτυχιακοί/ές φοιτητές/ήτριες θα είναι σε θέση:

A) Σε επίπεδο γνώσεων

1. να γνωρίζουν ζητήματα που αφορούν τη θεωρία της επιστήμης από την οποία απορρέει η ερευνητική μελέτη της Ρωμαϊκής Σάτιρας.
2. να αναγνωρίζουν τα ειδολογικά χαρακτηριστικά της Ρωμαϊκής Σάτιρας
3. να έχουν κριτική επίγνωση των διαφόρων μηχανισμών λειτουργίας της ρωμαϊκής πολιτικής κατά τα αυτοκρατορικά χρόνια
4. να γνωρίζουν τους πρωταγωνιστές των γεγονότων και τον τρόπο με τον οποίο αυτοί συνδέονται μεταξύ τους σε ιστορικό και μεταλογοτεχνικό επίπεδο.
5. να γνωρίζουν τα στάδια και τη διαδικασία σύνταξης ερευνητικής εργασίας
6. να γνωρίζουν πώς να αποδελτιώνουν και να αξιολογούν κριτικά τις βιβλιογραφικές βάσεις δεδομένων αξιοποιώντας γνώσεις μεθοδολογίας

B) Σε επίπεδο δεξιοτήτων

1. να συνδέουν την πολιτική θεωρία και την ιστορική γνώση με τους μηχανισμούς λειτουργίας του κωμικού αποτελέσματος και διαμόρφωσης της κοινής γνώμης.
2. να μεταφράζουν και να ερμηνεύουν την ειδική ορολογία της ρωμαϊκής κοινωνικής, νομικής και πολιτικής οργάνωσης
3. να επεξεργάζονται κριτικά τις διάφορες θεωρίες πάνω στη λειτουργία της διακειμενικότητας
4. να διακρίνουν, να κατηγοριοποιούν και να αξιολογούν διαφορετικές πρακτικές κοινωνικής κριτικής στην αρχαιότητα.
5. να διατυπώνουν με ευκρίνεια τους τρόπους με τους οποίους οι σατιρικοί ποιητές αντιδρούν στην κοινωνική και πολιτική επικαιρότητα, διακρίνοντας παράλληλα την συνάρτηση ανάμεσα στην πολιτική συγκυρία και τη διαμόρφωση της προσωπικής γραφής.

6. να διακρίνουν τις πρακτικές της λογοτεχνικής διαδοχής, να χρησιμοποιούν με ευχέρεια τη λειτουργία της διακειμενικότητας, και να αναγνωρίζουν τη σημασία της λογοτεχνικής αυτοαναφορικότητας.
7. να εργάζονται αναστοχαστικά επάνω στα ερευνητικά τους ενδιαφέροντα κατά τη μελέτη της βιβλιογραφίας

Γ) Σε επίπεδο ικανοτήτων

1. να ανασυνθέτουν τις γνώσεις και τη θεωρία προκειμένου να θέτουν νέα ερευνητικά ερωτήματα και να επιλέγουν με αυτονομία τομείς περαιτέρω εξειδίκευσής τους από το προσφερόμενο Πρόγραμμα Σπουδών του ΠΜΣ.
2. να εξηγούν τις πολλές πτυχές της λογοτεχνικής καινοτομίας των διαφόρων εκπροσώπων του είδους, και να συσχετίζουν τους τρόπους με τους οποίους οι επίγονοι αναγνωρίζουν την σύνδεσή τους με την προγενέστερη παράδοση.
3. να αξιολογούν κριτικά και να ελέγχουν την αξιοπιστία της βασικής βιβλιογραφίας πάνω στη Σάτιρα και να συνοψίζουν εύληπτα τα πορίσματα της τρέχουσας έρευνας
4. να είναι σε θέση να συμμετέχουν κριτικά στον επιστημονικό διάλογο αναπτύσσοντας επικοινωνιακά, συγκροτημένα και επιστημονικά τεκμηριωμένα επιχειρήματα όσον αφορά την κομβική λειτουργία της σατιρικής ποίησης στη διαμόρφωση της κοινής γνώμης κατά την Αυγούστεια και την πρώιμη αυτοκρατορική περίοδο.

(6) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. [10.10] Εισαγωγή στο μάθημα. Πρόγραμμα Μαθημάτων κλπ. Εισαγωγή στο λογοτεχνικό είδος. Χρονολόγιο. Λουκίλιος (Lucilius). Εισαγωγή στη Σάτιρα του Ορατίου
Lucilius, αποσπάσματα: 2, 70, 172-175, 176-181, 185, 524-529, 567-573 1145-1151, 1196-1208 (ed. E.H. Warmington, *Remains of Old Latin III*. Loeb Classical Library. London / Cambridge, MA 1938; rev. 1967)
2. [24.10] Εισαγωγή στη Σάτιρα του Ορατίου. Οράτιος, 1.1, 1.6
3. [31.10] Οράτιος, 1.5, 1.9
4. [7.11] Οράτιος, 2.1, 2.6
5. [14.11] Παρουσιάσεις σατιρών
6. [21.11] Πέρσιος, Πρόλογος, 1
7. [28.12] Ιουβενάλης, 1
8. [5.12] Ιουβενάλης, 3
9. [12.12] Ιουβενάλης 5
10. [19.12] Παρουσιάσεις εργασιών

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις Λήψη αποφάσεων Αυτόνομη εργασία Ομαδική εργασία Εργασία σε διεθνές περιβάλλον Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών	Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης ..... Άλλες... .....
Αυτόνομη εργασία Άσκηση κριτικής και συνθετικής σκέψης Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον Παραγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης	

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.	Δια ζώσης διδασκαλία	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές	Χρήση Powerpoint Υποστήριξη Μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	30
	Εβδομαδιαία μελέτη και ανάλυση ξενόγλωσσας βιβλιογραφίας	58
	Προφορικές κριτικές επιστημονικών άρθρων	12
	Παρουσίαση και συγγραφή τελικής εργασίας	150
	Σύνολο Μαθήματος	250

<p>μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</p>	
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</p> <p>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</p> <p>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</p>	<p>Τελική Εργασία 50% Προφορική Παρουσίαση μίας Σάτιρας 25% Παρουσίαση τελικής εργασίας και συμμετοχή στο μάθημα 25%</p>

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

<p>- Προτεινόμενη Βιβλιογραφία:</p> <p>W. S. Anderson, <i>Essays on Roman Satire</i>. Princeton 1982   S. F. Bonner, <i>Education in Ancient Rome</i>. Berkeley 1977   ---<i>Roman Declamation in the Late Republic and Early Empire</i>. Liverpool 1949   S. H. Braund, <i>The Roman Satirists and Their Masks</i>. Bristol 1996   ---<i>Satire and Society in Ancient Rome</i>. Exeter 1989   ---<i>Roman Verse Satire (Greece and Rome 23)</i> Oxford 1992   M. Coffey, <i>Roman Satire</i>. London, NY 1976   C. Edwards, <i>The Politics of Immorality</i>. Cambridge 1993   R. C. Elliott, <i>The Power of Satire: Magic, Ritual, Art</i>. Princeton 1960   J. Elsner, J. Masters. <i>Reflections of Nero</i>. London 1994   L. Feinberg, <i>Introduction to Satire</i>. Ames 1967   ---<i>The Satirist: His Temperament, Motivation, Influence</i>. Ames 1963   K. Freudenburg, <i>Satires of Rome: Threatening Poses from Lucilius to Juvenal</i>. Cambridge, 2001   B. Gold, <i>Library Patronage in Greece and Rome</i>. Chapel Hill 1987   E. Gowers, <i>The Loaded Table</i>. Oxford 1993   D. H. Griffin, <i>Satire: A Critical Reintroduction</i>. Lexington 1994</p>
--

E. Haight, *The Roman Use of Anecdotes in Cicero, Livy, and the Satirists*. NY 1940
 J. Henderson. *Writing Down Rome: Satire, Comedy and other Offenses in Latin Poetry*. Oxford 1999
 G. Highet, *The Anatomy of Satire*. Princeton 1962
 G. O. Hutchinson, *Latin Literature from Seneca to Juvenal: a Critical Study*. Oxford 1993
 A. Kernan, *The Plot of Satire*. New Haven 1965
 U. Knoche, *Roman Satire*. Bloomington, 1975
 R. Paulson, *Modern Essays in Criticism*. Englewood Cliffs, 1971
 ---*The Fictions of Satire*. Baltimore 1967
 E. S. Ramage, D.L. Sigsbee, S.C. Fredericks, *Roman Satirists and Their Satire: The Fine Art of Criticism in Ancient Rome*. Park Ridge, N.J., 1974
 A. Richlin, *The Garden of Priapus*. NY, Oxford 1992
 N. Rudd, *Themes in Roman Satire*. London 1986
 A. N. Sherwin-White, *Racial Prejudice in Imperial Rome*. Cambridge, London 1967
 W. J. Slater, ed. *Dining in a Classical Context*. 1991
 J. P. Sullivan, ed., *Critical Essays on Roman Literature: Satire*. London 1963
 ---*Literature and Politics in the Age of Nero*. Ithaca 1985
 G. Test, *Satire: Spirit and Art*. Tampa 1991
 C. Van Rooy, *Studies in Classical Satire*. Leiden 1965
 C. A. Williams, *Roman Homosexuality: Ideologies of Masculinity in Classical Antiquity*. Oxford, NY 1999
 C. Witke, *Latin Satire*. Leiden 1970
 T. Woodman, D. West, eds, *Quality and Pleasure in Latin Poetry*. London, NY 1974

ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(7) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ		ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	3^ο και 4^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Προεργασία και Εκπόνηση Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας (ΜΔΕ)		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Συλλογή και μελέτη αρχαίων πηγών και βιβλιογραφικού υλικού (3 ^ο εξάμηνο)		20	
Μελέτη εξειδικευμένης βιβλιογραφίας, έρευνα ή/και ανάπτυξη, συγγραφή εργασίας, με επίβλεψη από μέλος ΔΕΠ (4 ^ο εξάμηνο)		30	
		Σύνολο 50	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Υποχρεωτικό μάθημα ειδίκευσης και ανάπτυξης δεξιοτήτων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΜΑΘΗΜΑΤΑ 1 ^{ου} , 2 ^{ου} και 3 ^{ου} εξαμήνου		

ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΑ ή ΑΓΓΛΙΚΑ
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	

(8) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
<p>1. Βασικός στόχος   Η Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία στον κλάδο της Κλασικής Φιλολογίας έχει ερευνητικό χαρακτήρα και εκπονείται από κάθε φοιτητή ή φοιτήτρια ατομικά. Αποτελεί μια αυτοτελή επιστημονική ανάλυση και σύνθεση ενός θέματος, το οποίο μπορεί να σχετίζεται με την αρχαία ελληνική γραμματεία, με τη λατινική γραμματεία ή να είναι μεικτού χαρακτήρα, δηλ. να άπτεται της ελληνορωμαϊκής Αρχαιότητας ή της πρόσληψής της. Στηρίζεται τόσο σε αρχαίες πηγές (κυρίως γλωσσικούς πόρους, αλλά και αρχαιολογικά τεκμήρια) όσο και σε βιβλιογραφία (συνήθως πεντάγλωσση, αγγλική, γαλλική, γερμανική, ιταλική και ισπανική), ενίοτε δυσεύρετη. Η ΜΔΕ τεκμηριώνει την επιστημονική εξειδίκευση των μεταπτυχιακών φοιτητών και φοιτητριών του ΠΜΣ «Δέξιππος». Αποτελεί το επιστέγασμα του πολυετούς μόχθου ενός νέου κλασικού φιλόλογου, που κατορθώνει να διερευνήσει σε βάθος ένα διακριτό εξειδικευμένο επιστημονικό ζήτημα και να ολοκληρώσει τη μελέτη του με αυστηρά μεθοδολογικά εργαλεία. Με την επιστημονική αυτή εξέλιξη ο κλασικός φιλόλογος έχει τη δυνατότητα να αξιολογηθεί θετικά στην αγορά εργασίας και γενικότερα να προσφέρει ποιοτικό έργο στην κοινωνία.</p> <p>2. Μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος   Με την επιτυχή εκπόνηση ΜΔΕ ο φοιτητής/τρια είναι σε θέση:</p> <p>A. Γνώση   Να αναγνωρίζει με σαφήνεια τα όρια ενός φιλολογικού ζητήματος, τις βασικές και δευτερεύουσες πτυχές του, εστιάζοντας στα ουσιαστικότερα σημεία για την ερμηνεία ή την επίλυσή του.   Να συνοψίζει και να τεκμηριώνει τις βασικές θέσεις και την υπάρχουσα επιστημονική γνώση, που σχετίζονται με το θέμα της έρευνας (status quaestionis)   Να επιλύει ερευνητικά ζητήματα με βάση τις αρχαίες πηγές και τη δευτερεύουσα βιβλιογραφία.   Να ορίζει και να αξιοποιεί τεχνικούς όρους-κλειδιά.</p> <p>B. Δεξιότητα (κατανόηση/εφαρμογή)   Να χρησιμοποιεί με κριτική και συνθετική σκέψη την υπάρχουσα βιβλιογραφία για μία συγκεκριμένη θεματική περιοχή της Αρχαιότητας (ή για έναν αρχαίο συγγραφέα).   Να σχεδιάζει ένα ερευνητικό πλάνο και να υιοθετεί κατάλληλα μεθοδολογικά εργαλεία διερεύνησης του θέματος και να οργανώνει ένα σχέδιο υλοποίησής του   Να παράγει μετάφραση και έγκριτα σχόλια για τις συναφείς αρχ. ελληνικές και λατινικές πηγές.   Να τεκμηριώνει επαρκώς τις θέσεις που αναφέρει στη ΜΔΕ.   Να αναπτύξει έναν κώδικα δεοντολογίας σχετικά με την έρευνά του στον χώρο της βιβλιοθήκης ή του εργαστηρίου και με τον σεβασμό της εργασίας των άλλων.   Να κοινοποιεί με σαφήνεια και αποτελεσματικότητα τα συμπεράσματα της ΜΔΕ.</p> <p>Γ. Ικανότητα (ανάλυση/σύνθεση/αξιολόγηση)   Να αξιολογεί τα δεδομένα της βιβλιογραφίας (ελληνικής και διεθνούς), συνθέτοντας ένα</p>

νέο πλαίσιο ανάλυσης και ερμηνείας του ζητήματος.

Να επιλέγει τις κατάλληλες μεθοδολογικές προσεγγίσεις και να τις προσαρμόζει στο ερευνητικό ζήτημα που καλείται να λύσει, χρησιμοποιώντας πρωτότυπη φιλολογική σκέψη.

Να αξιολογεί διαφορετικά κριτικά υπομνήματα εκδόσεων αρχαίων συγγραφέων, τεκμηριώνοντας τις επιλογές του.

Να εμβαθύνει στο ερευνητικό υλικό και να μπορεί να το ταξινομήσει σε κεφάλαια και υποκεφάλαια.

Να διατυπώνει ορθά συμπεράσματα και τεκμηριωμένες προτάσεις για περαιτέρω διερεύνηση του ζητήματος.

Γενικές Ικανότητες

Η επιτυχής ολοκλήρωση της ΜΔΕ αποσκοπεί στις παρακάτω ικανότητες:

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών (ηλεκτρονικές βάσεις αρχαίων γλωσσικών πόρων και σχετικής πολύγλωσσης βιβλιογραφίας)
- Αυτόνομη εργασία
- Ευαισθητοποίηση σε θέματα προστασίας των πνευματικών δικαιωμάτων, ασφάλειας των πληροφοριών.
- Εργασία σε διεθνές, αλλά και σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Διαχείριση χρόνου / Προγραμματισμός, Αποτελεσματική ανταπόκριση σε προθεσμίες
- Ανάληψη πρωτοβουλιών/αρμοδιοτήτων
- Επικοινωνία και Διαχείριση της πληροφορίας για διδακτικούς ή ερευνητικούς σκοπούς
- Ευελιξία/Προσαρμοστικότητα

(9) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Η μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία πρέπει να είναι εμπειριστατωμένη και να περιλαμβάνει ένα σύνολο δραστηριοτήτων, οι οποίες εκτείνονται σε όλες τις φάσεις της εκπόνησης και οι οποίες μπορούν να εγγυηθούν την επιτυχή ολοκλήρωσή της. Αυτό αποτυπώνεται στο κείμενο της διπλωματικής, το οποίο μπορεί να περιλαμβάνει:

1. Περιγραφή και ανάλυση του θέματος της εργασίας, με τρόπο ώστε να είναι κατανοητό από τον αναγνώστη το αντικείμενο της διπλωματικής εργασίας, οι υποθέσεις εργασίας και τα όριά τους.
2. Ανάλυση της ισχύουσας βιβλιογραφίας, με έμφαση στις βασικές έννοιες και απαιτήσεις του φιλολογικού ζητήματος, τα ερευνητικά ή άλλα αποτελέσματα στα οποία βασίζεται η εργασία, και τους στόχους της διπλωματικής εργασίας.
3. Περιγραφή της μεθοδολογίας υλοποίησης της εργασίας.
4. Ανάπτυξη του θέματος σε κεφάλαια και υποκεφάλαια με τεκμηριωμένες υποσημειώσεις ή έκδοση και σχολιασμό αρχαίου κειμένου.

5. Τελικά συμπεράσματα της διπλωματικής εργασίας, που θα περιλαμβάνουν στοιχεία για τον έλεγχο και αξιολόγηση των ερευνητικών προτάσεων και λύσεων.
6. Αναλυτική βιβλιογραφία όπου θα καταγράφονται όλες οι μονογραφίες, οι συλλογικοί τόμοι, τα άρθρα που χρησιμοποιήθηκαν στο κείμενο ή στις υποσημειώσεις ή και άλλη συμπληρωματική βιβλιογραφία, πηγές κλπ.
7. Παραρτήματα που μπορούν να περιέχουν συνοπτικούς πίνακες με στατιστικά στοιχεία, χρονολόγιο, εικόνες αρχαιολογικών ευρημάτων, χειρογράφων, παπύρων κλπ

(10) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο εποπτεία από το επιβλέπον μέλος ΔΕΠ και εξ αποστάσεως όταν απαιτείται. Δια ζώσης υλοποίηση σε ερευνητικά εργαστήρια και σε Βιβλιοθήκες.	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Χρήση εξειδικευμένων λογισμικών στατιστικής επεξεργασίας ή ψηφιακής επεξεργασίας, ανάλογα με τις ανάγκες του θέματος. Ηλεκτρονικές πλατφόρμες επικοινωνίας με τον επιβλέποντα καθηγητή ή καθηγήτρια.	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	3 ^ο εξάμηνο: Εύρεση, συλλογή πρωτογενούς και δευτερογενούς υλικού (αρχ. πηγών και βιβλιογραφίας), κατανόηση και μετάφραση	500 ώρες (20 ECTS)
	4 ^ο εξάμηνο: Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	100 ώρες
	Εκπόνηση ΜΔΕ: ανάλυση, σχεδίαση, ταξινόμηση υλικού, αξιολόγηση κλπ	500 ώρες
	Συγγραφή ΜΔΕ	150 ώρες 750 ώρες (30 ECTS)
	Σύνολο Μαθήματος	1250 ώρες (50 ECTS)
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Η αξιολόγηση της διπλωματικής εργασίας γίνεται από τριμελή εξεταστική επιτροπή μελών ΔΕΠ του Τομέα Κλασικής Φιλολογίας, τα οποία έχουν συναφές γνωστικό αντικείμενο με την εργασία. Ένα από τα τρία μέλη της επιτροπής είναι ο επόπτης/η επόπτρια της ΜΔΕ. Η επιτροπή μπορεί να	

	<p>συμπληρωθεί από μέλη ΔΕΠ ή ΕΔΙΠ ή επιστημονικούς συνεργάτες του ίδιου ή άλλου Τμήματος του οικείου ή διαφορετικού ΑΕΙ ή ομοταγούς Ερευνητικού Κέντρου, εφόσον έχουν συνάφεια με το αντικείμενο.</p> <p>Μετά την ολοκλήρωση της εξεταστικής διαδικασίας, η επιτροπή συνεδριάζει και καθορίζει τον βαθμό της διπλωματικής εργασίας. Ο βαθμός της διπλωματικής εργασίας του φοιτητή/τριας είναι ο μέσος όρος των βαθμών που προτάθηκαν από τα μέλη της εξεταστικής επιτροπής.</p> <p>Ενδεικτικά κριτήρια βαθμολογίας είναι τα παρακάτω:</p> <ul style="list-style-type: none"> -πρωτοτυπία του θέματος και βαθμός δυσκολίας του -κατανόηση του επιστημονικού ζητήματος -μεθοδολογικά εργαλεία διερεύνησης του θέματος -αξιοποίηση και διαχείριση αρχαίων πηγών και βιβλιογραφικών παραπομπών -υλοποίηση -χρήση τεχνικής ορολογίας και δόκιμος επιστημονικός λόγος -βαθμός επίτευξης του στόχου της διπλωματικής <p>Ο φοιτητής/τρια ενημερώνεται για αυτά τα κριτήρια αξιολόγησης κατά την έναρξη, καθώς και κατά τη διάρκεια της εκπόνησης της ΜΔΕ.</p>
--	--

(11) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Προτεινόμενη Βιβλιογραφία:

Προτείνεται από τον επόπτη/την επόπτρια, ανάλογα με το θέμα της εργασίας.